

DOMOVINA

Upravništvo „Domovine“ v Ljubljani, Knaflova ulica 5
Uredništvo „Domovine“, Knaflova ulica 5/II., telefon 3122 do 3126

Izhaja vsak četrtek

Naročnina za tuzemstvo: četrtletno 9 Din, polletno 18 Din, celoletno 36 Din; za in-
zemstvo razen Amerike: četrtletno 12 Din, polletno 24 Din, celoletno 48 Din.
Amerika letno 1 dolar. — Račun poštnih hranilnice, podružnice v Ljubljani, št. 10 711.

Potovanje bana in podbana po severnem delu Dravske banovine

Minilo soboto 11. t. m. se je pripeljal v **Maribor** na svojem prvem službenem potovanju ban Dravske banovine g. dr. Drago **Marušič** v spremstvu podbana g. dr. Otmarja **Pirkmajerja**. Na kolodvoru so ju sprejeli zastopniki oblastev, občine, srednješolskih zavodov in drugi predstavniki. Okrožni inšpektor g. dr. Fran **Schaubach** je pričakal g. bana že na Pragerskem in ga spremljal v Maribor. S kolodvora se je g. ban podal v poslopje okrožnega inšpektorata, kjer je sprejel mariborskega župana dr. Juvana in podžupana g. dr. Lipolda, nato pa načelnike in vodje vseh državnih zavodov. Ob tej priliki je pozdravil g. bana gimnazijski ravnatelj g. dr. **Tominšek** s pristranskimi besedami, za katere se je g. ban zahvalil z daljšim nagovorom, v katerem je poudarjal požrtvovalnost slovenskega uradništva, kateremu je polagal na srce, da mora biti zvest uradnik tudi pravi Jugosloven, ki točno ve, da je v idejah zgodovinskega manifesta Nj. Vel. kralja od 6. januarja 1929, rešitev Jugoslavije. S poudarkom, da nam je bila naklonjena velika sreča, ker stoji na čelu naše države Nj. Vel. kralj **Aleksander**, eden prvih državnikov na svetu, in s pozivom na pozdrav Nj. Vel. kralja je g. ban zaključil svoj govor.

Zatem so posetili in pozdravili g. bana mariborski škof g. dr. **Karlin** in pomožni škof g. doktor **Tomažič**, za njima pa komandant mesta general g. **Dragomir Pavlovič**.

V nedeljo 1. t. m. je ban g. dr. **Marušič** vse dopoldne sprejemal zastopništva raznih prosvetnih in gospodarskih društev, načelnike okrajnih češtnih odborov in druge, popoldne pa se je odpeljal v **Ptuja**, kjer ga je na postaji pozdravil mestni župan g. **Mihael Brenčič** v spremstvu številnih zastopnikov oblastev in ptujkega javnega življenja. V poslopiju okrajnega načelstva je potem g. ban sprejel zastopnike ptujskih državnih uradov pod vodstvom okrajnega načelnika gospoda **Vavpotiča**, ki je v pozdravnem govoru v imenu vseh državnih nameščencev obljubil, da bodo državni uradniki kakor do zdaj tudi posej vedno delovali v smislu velikih idej Nj. Vel. kralja, izraženih v kraljevem manifestu. S pozornostjo so nato vsi prisotni sledili patriotičnemu govoru g. bana, ki je med drugim pozival uradništvo, naj žrtvuje vse svoje sposobnosti, da doprinese v pravilnem razumevanju visoke ideje Nj. Vel. kralja svoj delež k ureditvi in okrepitvi države.

Po govoru je g. ban v spremstvu podbana g. dr. **Pirkmajerja** sprejemal do večera razna zastopništva.

Posebno svečan je bil sprejem gosp. bana in g. podbana v **Murski Soboti**, kamor sta se oba pripeljala iz **Ptuja** v ponedeljek 12. t. m. dopoldne. Pričakovala ju je velika množica ljudi z gasilci in vsa poslopja so bila v zastavah. Ko je g. ban izstopil, je godba zaigrala državno himno. Najprej se je g. banu predstavil sreski načelnik g. dr. **Lipovšek**, nakar je želel g. banu župan gospod **Benko** pristrčno dobrodošlico. Ban g. doktor **Marušič** se je kratko zahvalil za pristrčen sprejem ter izjavil, da je z veseljem prišel v

Prekmurje, katerega prebivalci so naši najmilejši bratje, naši **Benjamine**. Zatem je bana pozdravil šolski upravitelj g. **Gabrijelčič** in je učenka **Zorica Menhartova** v imenu šolske mladine s patriotičnim nagovorom izročila g. banu lep šopek cvetk.

Ogromna množica ljudstva je spremljala nato g. bana do občine, kjer se je vršila pod predstvom župana g. **Benka** svečana seja občinskega sveta. Polnoštevilno zbrani občinski svetniki so priredili g. banu ob njegovem vstopu v sejno dvorano navdušen sprejem. Župan g. **Benko** je imel zatem daljši govor, v katerem je pozdravil oba najvišja predstavnika Dravske banovine in poudarjal, da je tudi **Murska Sobota** pozdravila kraljev manifest, ki je pokazal pot za srečno rešitev jugoslovenskega vprašanja. **Prekmurje** in posebno **Murska Sobota** sta, kakor je dejal govornik, v okviru naše jugoslovenske kraljevine z orjaškimi koraki napredovala kakor nikdar poprej v svoji preteklosti. G. župan je zaključil svoj govor s pozdravom na Nj. Vel. kralja, kraljevski dom, Jugoslavijo in g. bana.

Na županov pozdravni govor je odvrnil ban g. dr. **Marušič** med drugim, da sta ga dva razloga privedla v **Prekmurje**: želja, da spozna potrebe in težnje **Prekmurja**, in želja, da pokaže znake bratske ljubezni ne samo **Murski Soboti** kot prosvetnemu in gospodarskemu središču **Slovenske Krajine**, nego vsemu **Prekmurju**. Položaj je v **Prekmurju** tak, da zahteva najboljše uradnike. Ti se morajo zavedati, da imajo posebne dolžnosti, da moramo pridobiti **Prekmurje** ne samo v gospodarskem oziru, nego tudi njegova srca. Uradniki morajo tudi s srcem sodelovati pri povzdigi **Prekmurja**; tolmačiti morajo ljubezen in simpatije, ki jih goji vsa **Dravska banovina** do našega **Prekmurja**. G. ban je nato poudaril pomen kraljevega manifesta in zaključil govor s pozivom na složno delovanje v duhu manifesta.

Župan g. **Benko** je pozdravil s posebnim nagovorom tudi podbana g. **Pirkmajerja**, častnega meščana **Murske Sobotice**, kateremu se je v pristrčnih besedah zahvalil za pomoč v času velike poplave leta 1925., za omogočenje elektrifikacije od **Ptuja** do **Murske Sobotice** in za druge zasluge,

ki si jih je svoječasno na svojem upravnem mestu pridobil za **Prekmurje**.

G. dr. **Pirkmajer** je v odgovoru obljubil, da bo ob strani g. bana tudi v bodoče z največjo skrbjo in pozornostjo zasledoval **prekmurske želje** in težnje.

Po končani svečani seji se je podal ban gospod dr. **Marušič**, ki ga je pred občinskim poslopjem sprejela ogromna množica ljudstva z navdušenim pozdravljanjem, v **Sokolski dom**. V dvorani **Sokolskega doma** so bili že zbrani zastopniki civilnih in vojaških oblastev, posameznih cerkva, zadrug, trgovskega gremija, načelniki okoliških občin in drugi. Domačini so napolnili dvorano do zadnjega kotička.

Pred polno dvorano je imel najprej g. **Benko** rodoljuben govor, ki je izzvenel v živahne nazdrave Nj. Vel. kralju in naši **Jugoslaviji**. Vsa velika množica je iskreno in navdušeno manifestirala svojo jugoslovensko zavest. Po pristrčni zahvali g. županu je g. ban sprejemal zastopnike raznih ustanov, korporacij in društev, ki so mu predložili svoje želje in pritožbe.

Popoldne so gg. ban, podban in župan **Benko** posetili dve občini na meji, **Sv. Jurij** in **Gornje Petrovce**, v torek pa so se vsi trije s spremstvom v avtomobilu odpeljali v **Dolno Lendavo**, kjer je bil g. banu prirejen prav tako pristrčen sprejem kakor v **Murski Soboti**. V **Dolnji Lendavi** je g. ban sprejel med drugimi številne zastopnike tamošnjih okoliških občin, ki so iskreno poudarjali svoje neomajno jugoslovenstvo in izrekli razne svoje želje. Prosili so: naj se kmetijska šola v **Rakičanu** zgradi čimprej; okrožno sodišče naj se ustanovi v **Murski Soboti**, kakor je bilo v načrtu; agrarna reforma naj se v najkrajšem času reši; delo pri regulaciji **Mure** naj se pospeši; istotako regulacija potokov **Ledave**, **Črnca** in **Kobiljanskega potoka**; nova razmejitve v **Prekmurju** med občinami **Dravske** in **Savske banovine** naj se izvrši v najkrajšem času. Poudarjali so tudi potrebo ureditve občin, ki bodo gospodarsko in finančno močne.

Kakor so g. bana na potu iz **Murske Sobotice** v **Beltincih** pristrčno pozdravljali, tako so mu tudi na povratku v **Črensovcih** priredili izredno svečan sprejem in je župnik g. **Klekl** imel pristrčen nagovor nanj.

Gosp. ban je od tam v avtomobilu nadaljeval pot v **Ljutomer** in preko **Maribora** na **Prevalje**.

Uporaba ljudskega dela za nedržavne ceste

Dne 8. t. m. je izšel v «Službenem listu kraljevske banske uprave **Dravske banovine**» pravilnik o uporabi ljudskega dela za gradnjo in vzdrževanje nedržavnih cest v **Dravski banovini**. Iz pravilnika posnemamo:

Banovinske in dovozne ceste k železniškim postajam se grade in vzdržujejo s prispevki banovine, cestnih okrajev in iz posebnih virov, občinske ceste pa z občinskimi sredstvi. Kolikor ti dohodki ne bi zadostovali, se mora uporabiti ljudsko delo po določilih zakona o samoupravnih cestah in tega pravilnika. Temu osebnemu delu so zavezani vsi za delo sposobni moški prebivalci od polnih 18 do polnih 55 let

starosti. Obveznost osebnega dela se lahko odkupi s plačilom ustrezne delavske dnine po določilih tega pravilnika. To odkupnino morajo ne glede na spol, starost in delovno sposobnost plačati tudi vsi davčni obvezanci, ki sicer ne spadajo pod obveznost osebnega dela, če plačajo nad 100 Din neposrednega davka. Te obveznosti osebnega dela, odnosno plačevanja odkupnine, so oproščeni dijaki do 24 let (če ne plačujejo več nego 100 Din davka), dalje vojni invalidi, ki jim je invalidnina edini dohodek, redovne osebe, ki nimaio nikakršne plače, ne imetja in ne dohodka, in prosvetne in človekoljubne ustanove, ki jih te obveznosti oprosti gradbeno ministrstvo.

Vsi državni civilni in vojaški uradniki in uslužbenci (razen podoficirjev, redovov in orožnikov) banovinski in občinski uradniki, uslužbenci in upokojenci plačujejo osebno delo v denarju v znesku tridnevne osnovne in položajne plače, odnosno pokojnine, ne glede na spol, starost in značaj. Vsi ostali državni civilni in vojaški, banovinski in občinski uradniki in uslužbenci, kakor tudi duhovniške osebe, pogodbeni uslužbenci in dnevničarji, ki nimajo osnovne in položajne plače in dobivajo svoje prejemke ločeno kot sistemizirano plačo in draginjsko doklado ali stanarino, plačujejo osebno delo v denarju v znesku tridnevne plače brez ozira na draginjsko doklado in stanarino.

Zaradi odrejanja delovne obveznosti, odnosno odkupnine, se vzame za eno enoto pri osebah, ki plačujejo: do 200 Din osnovnega neposrednega davka (brez vseh doklad) 1 dan dela, do 500 Din 2 dni, do 900 Din 3 dni, do 1400 Din 4 dni, do 2000 Din 5 dni, do 2700 Din 6 dni, do 3500 Din 7 dni, do 4400 Din 8 dni, do 5400 Din 9 dni, do 6600 Din 10 dni, do 8000 Din 11 dni, do 10.000 Din 12 dni, a pri osebah, ki plačujejo nad 10.000 Din neposrednega davka, za vsakih nadaljnjih 3000 Din po 1 dan več.

Za lansko leto je naknadno določena obveznost osebnega dela na največ 6 enot (3 enote za občinske in 3 za banovinske ceste). Kakor smo v prejšnjem odstavku rekli, se računa kot ena enota 1 dan pri osebi, ki plača do 200 Din neposrednega davka. Ker je določenih za lansko leto, za katero pa se bo moralo delo opraviti letos, 6 enot, torej mora delati tak obvezanec (do 200 Din neposrednega davka) 6 dni (6 krat 1), oziroma plačati 6 krat po 20 Din, kar znaša skupno 120 Din. Za odmero odkupnine se namreč jemlje kot enota povprečna dnina navadnega delavca v znesku 20 Din, ki jo pa ban lahko ob izpremenjenih delovnih razmerah zviša ali zniža. Na podlagi omenjenih 6 enot cestnega dela, ki so določene za lansko leto, mora torej obvezanec, ki plača od 200 do 500 Din neposrednega davka in za katerega je določena 1 enota na 2 dni, delati 12 dni (6 krat 2), oziroma plačati odkupnino v znesku 240 Din (12 krat 20). Za obvezance, ki plačujejo od 500 do 900 Din neposrednega davka,

znaša kor gori rečeno, ena enota tri dni, obveznost dela pa potemtakem 18 dni (6 krat 3), oziroma odkupnina 360 Din (18 krat 20). Za obvezanca, ki plačuje od 900 do 1400 Din neposrednega davka, znaša ena enota 4 dni, obveznost osebnega dela pa torej 24 dni (6 krat 4), oziroma 480 Din odkupnine (24 krat 20). Čim višji je torej davek, tem večja je ena enota in tem večja je obveznost dela po dnevih, oziroma odkupnini.

Banke, hranilnice, posojilnice, delniške družbe in vsa druga podjetja in ustanove kakor tudi njihovo osebje plačujejo odkupnino po teh določbah v zvezi s točko 41. zakona o samoupravnih cestah. Ta točka pravi, da se sme venem letu določiti uporaba ljudskega dela, odnosno odkupnina največ na 3 enote pri banovinskih in na 3 enote pri občinskih cestah.

Zavezanci, katerih imovina ali podjetje se nahaja v več občinah, so obremenjeni z delovno obveznostjo, ki ustreza njih neposrednemu davku v vsaki občini posebej, opravljajo pa osebno delo za občinske ceste samo v občini svojega bivališča. Ostali obvezanci izvršujejo obveznost za občinske ceste v občini bivališča, za banovinske ceste pa v območju pristojnega cestnega okraja.

Zavezanci za ljudsko delo, ki imajo tovorno ali tovorno motorno vozilo, morajo priti na poziv oblasti na delo s sposobnim vozilom in porabno vprežno živino. Od navadnega vozila se računa ena dnina za tri delavske dnine, od tovrnega motornega vozila pa za šest dni.

Zavezanec, pozvan na delo, mora prinesiti s seboj potrebno hrano in orodje, ki ga prebivalstvo vobče uporablja, to je lopato, motiko, kramp, sekuro in slično. Oni zavezanci, ki izvršujejo obveznost z vozilom, morajo prinesiti s seboj tudi krmo za vprežno živino, odnosno bencin in mazilo za motorno vozilo. V nasprotnem primeru se odziv na delo ne računa za izpolnitev obveznosti.

Gradnja in vzdrževanje javnih nedržavnih cest z ljudskim delom se vrši navadno dvakrat na leto, po možnosti tedaj, ko je prebivalstvo najmanj zaposleno s poljskimi deli, drugače pa le, če je promet prekinjen zaradi elementarnih nezgod.

Do 25. februarja vsakega leta mora zakoniti zavezanec prijaviti pristojni občinski upravi, ali hoče svojo obveznost odslužiti ali odkupiti, ako ima pravico do odkupa. Cestna obveznost, preтворjena v denar, se mora plačati najdlje do 1. oktobra vsakega leta, sicer se prisilno izterja. Glede banovinskih cest odreja ljudsko delo, odnosno plačevanje odkupnine, banska uprava po sreskih načelstvih, glede občinskih cest pa obče upravno oblastvo prve stopnje. Občinske uprave so dolžne, sestaviti najdlje do konca meseca januarja vsakega leta seznamke zavezancev za ljudsko delo, in sicer ločeno za osebe, ki same delajo ali po namestniku in z vozilom, in ločeno za osebe, ki svojo obveznost plačajo z denarjem.

Odkupnino za banovinske ceste pobirajo pristojne davčne uprave, odkupnino za delo na občinskih cestah pa odmerjajo in pobirajo občinske uprave v lastnem področju. Odkupnino državnih, banovinskih in občinskih uslužbencev pobirajo izplačujoče blagajne in pošiljajo 50 odstotkov nabranih zneskov upravi občine, na katere ozemlju so pobrani, 50 odstotkov pa banski upravi.

Zavezanci, ki niso odkupili svoje obveznosti in ki niso prišli na delo, odnosno poslali sposobnega namestnika, se privedejo na delo prisilno in se vrlu tega kaznujejo z zaporom 7 dni. Enako se kaznujejo zavezanci, ki nočejo delati po odredbi nadzornega organa.

Prizadete obvezance opozarjamo na določbo, po kateri morajo za letos vsi oni obvezanci, ki lahko volijo med osebnim delom in odkupom, prijaviti do 22. t. m. pristojnim občinskim upravam, ali hočejo svojo obveznost odslužiti ali odkupiti.

Nič več na njegov račun.

Miha: «Včeraj sem bil pri zobnem zdravniku.»

Gašper: «Ali te sedaj zob še boli?»

Miha: «Morda, toda ne več na moj račun, ker je zunaj.»

Lov in šofiranje.

Razlika med lovom in šofiranjem avtomobilov je ta, da na lovu ničesar ne zadeneš, pri šofiranju pa vse.

Gustav Strniša:

Klic zemlje

Skrivnostno je šepetal norec, oči so mu blazno sijale kakor v mesečini kalna voda.

Nadaljeval je:

«Ti odhajaš odtod, od prirode odhajaš in ni ti žal! Vedno sem mislil, da si eno naših naravnih deklet, toda lepše in popolnejše! Zato sem te smatral za blaženo devico. Pa greš! Nisi zapustila samo nas kmetov, temveč tudi to zemljo! Zato si jo razžalila, težko razžalila! Kakor žival živim včasih kar med živalmi. Ljudi ne maram preveč, saj me živali bolj ljubijo. Vse sovražim, kar ni naravno in preprosto. Tebe sem pa vendarle vzljubil. Ti si kristal. V tebi je vse, kar sem sanjal vse svoje življenje! In to je nedosegljivo, zapravljeno v moji nežni mladosti, umazano z mojo blaznostjo.

Ti greš v mesto. Jaz se ga bojim. Nekdaj je bilo drugače. Zaprli so me v mestu v hišo med norec. Trgal sem raz sebe obleko in jokal. Prostost so mi vzeli. Pa je prišel z travnik, ki me je prijazno gledal in me vprašal, zakaj norim. Cepel sem tam v prisluhem jopiču, pogledal zdravnika in prosil, naj mi vrne prostost, sicer da bo brez svodode kmalu končano z menoj. In tisti gospod je imel srce, zato je razumel norec. Izpustil me je in ukazal me spremiti v domačo občino. Tedaj sem zvedel, da se je tudi župan zavzel zame.»

Železniška postaja je stala ob koncu mesta. Ferjan je zavil nekoliko na stran.

Norec se je naslonil na lakti. Sedel je sključen in beden pred Vando. Nič več ni govoril.

Poštaričo je obšlo usmiljenje. Najraje bi zajokala, ko ga je gledala.

Vzdramil se je in nadaljeval z ubitim glasom:

«Nekdaj sem bil pameten človek. Nekaj let sem študiral. Oče, prekletnik, je pobegnul z neko potepinko. Z materjo sva stradala. Našo hišo je nekdo zažgal. Na glavo mi padel težek tram. Komaj so me rešili. Tisti tram me še danes peče v moji ubogi glavi. Dobil sem pretres možganov, kakor so izpovedali zdravniki. Pa mi je umrla mati. Postal sem postopač. Ko sem prišel v Zaseko, mi je bilo takoj všeč. Ljudi sicer ne maram, toda boljši so ti pošteni kmetje kakor ne vem kdo! E, norec prej spozna dobrega človeka kakor vsak pametnik! Ostal sem v tej vasi. Ker sem pozimi vedno ždel v kakem kotu in premišljal, se me je prijelo ime Čiček. Ta priimek so mi dali otroci, češ, da samo čičkam... Zdaj pa grem! Spremil sem te in še enkrat videl. Vsakdo ima koga posebno rad, ne tako grešno, temveč s srcem. Lepe misli mu pridejo, če ga vidi, in tiho srečo občuti. Tako bitje si zame ti! Ne boji huđa! Dobro se imej!»

Skočil je iz drvečega voza kakor velika siva mačka in se vrnil nazaj po česti.

«Ostani zdrav! Ne bom te pozabila!» je zakričala Vanda.

Kmalu je privozil vlak na postajo. Vanda se je poslovila od Ferjana, ki je godrnjal in se še vedno jezil, da odhaja.

Sedla je k odprtemu oknu.

Ferjan je počakal na postaji. Prižigal si je pipo in rentočil, zakaj je svet tako neumno ustvarjen, da pravi ljudje nikoli ne morejo ostati skupaj.

Pa jo je zmodroval:

«To je pač zato, ker je svet zmešan, sicer bi bili na enem kraju sami dobri in pošteni ljudje, a na drugem sami lopovi, ki bi se jih vsakdo bal.»

Ko je to ugotovil, je še enkrat pokimal Vandī. Vlak je že odbrzel, nakar je tudi Ferjanov konjiček potegnul.

Vanda je videla voz izginjati za ovinkom. Na križpotu je spet zagledala Čička. Visoko vzravnal je stal na kupu kamenja in čakal, da je pridrvel vlak mimo.

Poštariča mu je zamahnila z roko. Povesil je glavo in že ga ni več videla.

* * *

Vanda je dospela na svoje novo službeno mesto v Kresje. Sprejel jo je visok, suhljat gospod, ki je bil poštni upravitelj. Takoj, ko je zagledala njegov obraz, je začutila nekaj tujega in hladnega. Komaj doteknila se je njegove ponudene roke. Vanda je začutila nekaj zopernega. Začutila je stud. Skoro stresla se je.

Predstojnik Jože Vrana se ji je prijazno klanjal. Njegove drobne, vodene oči so jo zrlle s pritajeno strastjo. Ko je pogledala vanje, bi najrajši zakričala od tihe groze.

Urad je stal ob koncu mesta. Bila je nizka, stara stavba. Sobe so bile vlažne in mračne.

Na pošti je čepel pismoša Košček. Majhen in debel človek je bil. Pred poštarico se je zibal in jo pozdravljal kakor star znanec. Pogledala ga je začudeno. On pa ni bil v zadregi. Brbral je različne neumnosti, hvalil ji lepoto kraja in ji pravil o svoji hišici s prostranim vrtom.

Ko je gledala tega rdečega možička, se mu je naposled morala smejeti. Bil je kakor iz gumija. Vse na njem je bilo napeto, obraz, vrat, še hlačnice so bile kot dve debeli klobasi na njegovih debelih bedrih.

Kadar je nosil Košček pošto, se je zibal kakor na vzmeteh. Vanda se je kar čudila njegovi spretosti, s j ni hodil naporno, temveč skoro elastično, stopajoč nekoliko po prstih.

Politični pregled

Evropska javnost je z veliko pozornostjo sledila potovanju nemškega državnega kancelarja dr. Brüninga po vzhodnem delu Nemčije

in je dnevno časopisje zabeležilo njegove važnejše govore, ki jih je imel v raznih krajih. Imel pa je g. dr. Brüning na potovanju vse polno neprilik, ki so mu jih provzročali komunisti in narodni socialisti, ki ga eni kakor drugi štejejo med svoje odločne nasprotnike. Za evropsko javnost najzanimivejše od njegovega potovanja pa je njegov govor v Ratiboru. V tem govoru je

dr. Brüning zavzel odločno stališče proti nacionalistom,

češ, da je nacionalistična gonja privedla državo in njeno gospodarstvo na rob prepada. To je bilo prvič, da je državni kancelar nastopil tako odločno proti nacionalistični gonji. Sodi se, da ta dogodek ne bo ostal brez dalekosežnejših posledic

Zanimivo je opisal

politiko italijanskega ministrskega predsednika Mussolinija

londonski dnevnik «Manchester Guardian», ki pravi, ko primerja Mussolinijeve govore na fašističnih zborih z govori, ki jih je imel Mussolini za inozemstvo, da ima Mussolini dva obraza, enega za Italijo in enega za inozemstvo. Člankar naglašja, da so govori, ki jih je Mussolini namenil inozemstvu, izredno miroljubni. Toda napačno bi bilo misliti, da je to njegov pravi obraz. Dovolj je razlogov za utrditev vere, nadaljuje člankar, da

govori Mussolini iz srca samo na fašističnih zborovanjih, kjer poveličuje vojno.

Mussolini se sicer dobro zaveda, da bi pomenila vsaka nova vojna propast Italije in se to sam gotovo izognil vsemu, kar bi moglo Italijo zaplesti v oboroženi spopad s sosedi, a vprašanje je, ali bo mogel Mussolini držati na vajetih ono množico, ki jo sedaj sam navdušuje za vojno.

V Bolgariji sta se zopet zgodila

dva politična umora.

V torek sta bila v nekem zabavišču v Sofiji ustreljena makedonstvujušča skupine Protogerovega. Oba sta podlegla poškodbam. Morilec so pobegnili. Policija je že aretirala nekaj sumljivih oseb.

prirejo plemenske živine, ali nekaj več kakor danes bi vendar lahko dosegli. Naši junčki gredo večidel pod nož, bodisi da jih oddajamo mesarjem ali pa rezarjem in obračamo za vola. Koliko lepih telet po dobrih plemenjakih in po dobrih molznicah gre na ta način vsako leto v izgubo! Dragocen plemenski material iščemo in kupujemo po tujih krajih, doma pa zametujemo naraščaj, ki smo ga dobili po teh živalih, namesto da bi ga skrbno vzgajali in obračali za pleme.

Res je, da se tak naraščaj v rokah naših živinorejcev večkrat tudi pokazi, še preden doraste, in da jemljejo taki primeri veselje in dobro voljo za nadaljnje vzrejanje plemnjakov. Tudi so združene s tako rejo razne neprilike, ali vse to bi res ne smelo odvracati od domače prireje. Sčasoma dobimo tudi pri nas potrebno vajo, kakor so jo dobili že po vseh tistih krajih, kjer se

pečajo danes z uspehom s tako rejo. Glavno je, da se dobro izplača.

Nekoliko na pot hodijo taki reji naše gospodarske in maloposestniške razmere, posebno po hlevih, ki se bojujejo z rednim pomanjkanjem krme. Umestno bi bilo zaradi tega in potrebno, da se ustanove tudi pri nas tako imenovane «pepinjere» za mlade bike. To so vzrejališča, ki prevzemajo junčke po dobrih plemenjakih in krajev ter jih smotreno odganjajo. Banovinska posestva so v prvi vrsti poklicana, da se pečajo s tako rejo in živinorejske zadruga bi lahko skrbele za potrebne živali, ki bi jih kazalo oddajati v taka vzrejališča.

Ni prav, da se vpeljujejo povsod, kjer imamo enobarvno goved, plemenjaki montafonske pasme. Na Dolenjskem je še dosti okrajev, kjer je reja volov bolj važna kakor reja krav. Za take okraje je domača murbodenska pasma bolj upravičena. Pa naj že vpeljemo eno ali drugo pasmo, glavno je, da si z njo okoriščamo in da obračamo njen zarod za pleme.

Danes trpimo še zmeraj na pomanjkanju bikov v številčnem in kakovostnem pogledu in je skrajni čas, da si uredimo rešitev tega vprašanja. Če si moramo pomagati z nakupom tujih plemnjakov — v kar nas silijo še zmeraj nepovoljne rejske razmere doma — potem vpeljemo res dobre in brezhibno plemenske živali, da ne bo spodtike in pregovarjanja na strani naših domačih živinorejcev.

SKRIBIMO ZA SADNE PRIDELKE!

Letošnji uspehi s prodajo sadja v Slovenskih goricah morajo spodbuditi slehernega sadjarja, da se čim bolj poprime svojih sadnih nasadov. Na milijone so spravili tamkajšnji gospodarji za svoje pridelke. Res, da je pripisati ta izredni uspeh splošnemu pomanjkanju sadja po drugih krajih, ali resnica je, da čaka naše sadjarstvo še lepa bodočnost, če se ga bomo poprijeli s pravim umevanjem.

Lepo, zlahkno sadje se zmeraj lahko proda in za dobro ceno. Ob dobro urejeni kupčiji ga že na

GOSPODARSTVO

Kmetijski pouk

DOMAČI IN TUJI PLEMNJAKI.

V zadnjih letih smo izdali na stotisoče za nakup tujih plemnjakov. Koliko lepih uspehov bi se lahko doma doseglo s tem denarjem, če bi se naši živinorejci bolj zavedali svojih nalog in če bi potrebne plemenjake doma izrejali.

Že pred vojno smo na to opozarjali in tudi začeli s tem delom. Daleč pa nismo prišli, ker se nobena stvar ne more ob polovičarskem delu in premalem zanimanju sponesti. Res je, da niso naše živinorejske razmere povsod ugodne za

«Če prinesem deklici ljubavno pismo, dobim jaz prvi prijazni pogled!» se je hvalil. «In tak pogled je nekaj posebnega, nekaj svojevrstnega! Človeku kar dobro stori! Veste, gospodična, danes ni več zadovoljnih ljudi, izginiti so s površja zemlje! Jaz sem menda med zadnjimi.»

Ko se je vračal po delu na pošto, se je njegov obraz spet smehljal, čeprav je bil ves znojen. Prijazno je zlobudral:

«Lepo je zunaj na solncu! Tu ni zame! Sicer imam pa hišico in vrt, živel bi lahko brez službe. Toda verujte mi, jaz sem pismonoša po poklicu! Radoveden sem kot stara babnica, pa ljudi imam rad. Brez službe ne morem biti. Pa tudi ljudje me imajo radi. Če v gostilni zaplešem, se mi vsi smejejo. In to me veseli. Osrečuje me, če morem koga spraviti v židano voljo.»

Ko se je vrnila Vanda prvi dan iz službe, se je takoj jezila, da je zapustila službo v Zaseki, kjer je bila popolnoma neodvisna.

Njena nova sobica ji ni ugajala. Okno je gledalo na trg. Odprla ga je. Ponoči jo je zbudil krič pijancev, ki so se zibali mimo.

Kako pušo je tu v primeri z njeno sobico v Zaseki, kjer je vse dišalo po senu in ajdi.

«V pravo mrtvašnico sem prišla!» si je rekla, ko je ogledovala prazne stene.

Pijanci na trgu so peli neko zaljubljeno pesem s hripavimi zategnutimi glasovi, ki so se zadirali v njena ušesa.

«Ali meni pojo? Ne! Ne poznam še ljubezni! Nikoli še nisem resnično ljubila! Morda nikoli ne bom! Želim si ljubezni, pa tudi bojim se je! Nekaj posebnega mora biti, nekaj lepega, pa tudi nekaj strašnega! Človek ne živi več sam! Nekdo drugi je rojen v njem.»

Tedaj se je pognal po trgu policaj Nerga. Dolge, suhe noge so se poganjale in kolebale.

Kakor bi skakala ogromna kobilica, se je videla njegova senca v siju električnih žarnic. Kričal je:

«Hudiči! Pokažem vam, da boste vedeli kaliti naš nočni mir! Mi smo posteni meščani, zato vemo, kdaj je čas za spanje in dremanje. Vam bom že pokazal!»

Njegovi koraki so postali počasnejši in previdnejši. Menda se je bal, da bo res dohitel pijance. Tega pa ni hotel, saj je bil med njimi njegov dobrodušni prijatelj Košček, ki je imel svoj vinograd in tako dobro božjo kapljico, da bi dal Nergi zanjo polovico svojega dolgočasnega življenja.

Ko je došel do prvega ogia, se je ustavil in rentočil:

«Zdaj so se pa ti vrage razbežali. Pa naj jih človek najde! Saj ne poznam teh pijanskih glasov.»

Počasi se je obrnil in odkorakal nazaj po trgu. V roki je mogočno držal ozko, velikemu rožiču slično sablo in si vihaval brke.

Vanda se je nasmehnila:

«Ta stražnik je prava karikatura tega skromnega mesteca! Zakaj niso ostali ti ljudje preprosti kmetje? Res je, napredek jih je gnal dalje. Kam so dospeli? Ali so dosegli popolnost, za katero so stremili? Ali ni kmet popolnejši? Tudi kmet mora biti izobražen, da razume svoj poklic. Njegova izobrazba ni tako preprosta in enostavna, kakor si marsikdo misli. Toda kmet ima že itak svojo naravno inteligenco. Ali napredujejo tako meščani kakor mnogi kmetje, ki uporabijo svoj prosti čas samo za izobrazbo?»

Spomnila se je nekaterih izobraženih znancev. Doštudirali so in — konec. Niti spomnili se niso, da bi spet odprli knjige in skušali izpopolniti svoj študij. Dosegli so svoj poklic, ki so ga opravljali mirno in enakomerno brez prave ljubezni.

Kmet ne more tako izpolnjevati svojih dolžnosti! On mora delati s telesom in tudi z dušo, z ljubeznijo! Zemlja dobro čuti, kdo jo ljubi in kdo jo obdeluje samo za to, da si prisluži kosce kruha. In gruda povračuje ljubezni. Za znoj daje obilo setev. Prezir vrača za prezir! Da, prav ima norec Čiček! Zemlja je živa! Ona živi s kmetom. Njegova najboljša prijateljica je, njegova mati, dobra in mila, saj ne zahteva preveč, a daje se vsa, popolnoma vsa!

Ko je Vanda zaspala, je njen duh zablodil nazaj v Zaseko. Spet je hodila po tistih poljih in gozdih.

Vandi je bilo tesno in hudo. Zbudila se je. Ležala je sključena in težko dihala. Sele čez uro je spet zaspala.

Ko je prišla zjutraj v urad, je bila trudna in zmučena. Upravnik jo je molče ogledoval in se zamišljeno smehljal.

Ta človek je bil vdovec brez otrok. Nova poštarica mu je takoj ugajala. On se ni nikoli za kako stvar dolgo pripravljaj. Bil je mož dejanja. Kakor drzen vojak je hotel zavzeti vsako trdnjavo z naskokom.

Takoj se je približal Vandi in ji pričel dvoriti. Spočetka je bil uslužen in prijazen. Kesneje je postal predrzen.

Ze čez nekaj dni je postal kar vsiljiv. Njegovo strastno srce se je divje vnelo za mlado uradnico.

Vanda je navidezno prezrla njegove sladke besede.

Vrana ni odnehal.

Nekaj časa ga je mirno poslušala. Potem je vstala, ga resno pogledala in mu zabrusila v obraz:

«Vaša uradnica sem. Lahko mi nalagate delo. Nisem pa obvezana poslušati vaše marnje!»

(Dalje prihodnjic.)

Jesen lahko oddamo ali pa pozneje. In ta kupčija se bo znanprej še bolj razvijala, ker je povpraševanje po sadju na svetovnem trgu od leta do leta večje. Danes je sadje iz zdravstvenih in drugih ozirov čim dalje bolj priljubljeno jedilo in ima kot tako še veliko bodočnost.

Upravičena je zaradi tega zahteva, da se moramo obračati k sadjarstvu in da moramo skrbeti za popolnitev in razširjenje naših nasadov. V glavnem gre za jabolka, ki dajejo najvažnejši sad in za kupčijo najbolj pripravno blago. Važno je zaradi tega, da pridemo iz dosedanje zmede različnih sort moštnega in namiznega sadja že enkrat ven in da se poprimemo le priznane dobrih in za trgovino najbolj iskanih sort, kakor so jih dognale letošnje sadne komisije, ki so se vršile po posameznih okrajih.

Vsak gospodar naj si napravi sedaj pozimi točen načrt, kako bo izpopolnil dosedanje nasade in kje bo drevje nanovo sadil, da bo povečal svoj sadni pridelek. V poštevev pa pridejo za to le krajji in lege, ki so res pripravne za sadno drevje. Danes prihajajo v poštev tudi vse tiste vinogradniške lege, ki jih nameravamo spričo nastale vinske krize trajno opustiti in izpremeniti polagoma v sadne nasade, ki obetajo za bodočnost več uspeha.

V drugo je pa važno, da skušamo bolj kot dosedaj vplivati tudi na sadne letine. Res da so sadne letine v božjih rokah, ali marsikaj lahko samj doženemo, če se stvari resno poprimemo. V božjih rokah so letine tudi po drugih krajih in vendar so po mnogih krajih vse bolj redne kakor so pri nas, to pa zaradi tega, ker sadnemu drevju bolj gnoje in ga sploh bolj oskrbujejo. Če hočemo žlahtno sadje bolj redno pridelovati, je treba, da mu v rednih presledkih in po potrebi gnojimo, saj ima sadno drevje glede svoje prehrane podobne potrebe, kakor jih imajo druge rastline. Posebno po dobrih sadnih letinah ostaja zemlja izčrpana in potrebuje novih moči.

Sadni pridelki se danes ravnaajo po letinah in po gnojenju, kar je treba znanprej bolj vpoštovati, kakor smo bili dosedaj vajeni!

Sejmi

19. januarja: Marenberg.
20. januarja: Kamnik, Kočevje, Novo mesto, Belinci, Sv. Lenart v Slovenskih goricah.
21. januarja: Videm pri Brežicah, Gradac, Višnja gora, Teharje.
22. januarja: Sodražica, Mozirje.

Tedenski tržni pregled

ZIVINA. Na zadnjem ljubljanskem živinskem sejmu so cene živini deloma malo popustile. Za kilogram žive teže so se prodajali povprečno: voli I. po 8-50 Din, voli II. po 8 Din, voli III. po 7 Din, krave, debele, po 5 do 6 Din, klobasarice po 3 do 4 Din, teleta po 10 do 12 Din. Prasci za rejo so se trgovali po 160 do 250 Din.

ZITO. Cene malo čvrstješe. Na ljubljanski blagovni borzi so ponujali (za 100 kg; postavljeno na slovensko postajo): pšenično, baško, po 185 do 212-50 Din, turšičico, baško, umetno sušeno, po 142-50 do 145 Din, moko «0» po 340 do 345 Din.

Cene tujemu denarju

Na zagrebški borzi smo dobili v valuta h:
1 dolar za okrog 56 Din;
v devizah:

- 100 avstrijskih šilingov za 794-12 do 797-12 Din;
100 nemških mark za 1344-25 do 1347-25 Din;
100 madžarskih pengov za 987-27 do 990-27 Din;
100 italijanskih lir za 295-07 do 297-07 Din;
1 dolar za 56-37 do 56-57 Din;
100 francoskih frankov za 221 do 223 Din;
100 češkoslovaških kron za 167-28 do 168-08 Din.
Vojna škoda se je trgovala po okrog 423 Din, investicijsko posojilo pa po 86 Din.

Kratke vesti

— Šesttedenski kmetijski tečaj v Cerkljah pri Kranju bo od 22. t. m. do 28. februarja, in sicer vsak četrtek in soboto od 8. do 12. ure, v sobi III. razredne osnovne šole. Pouk se prične

22. t. m. ob 8. uri zjutraj. Učni načrti so nabiti na občinskih deskah vseh okoljskih vasi. Poučevali bodo na poljuden način naslednje predmete: kmetijsko spisje in računstvo, govedorejo, svinjerejo, perutninarstvo, obdelovanje zemlje, pomen naravnih in umetnih gnojil, glivične bolezni in škodljivce, travništvo in pašništvo, sadjarstvo, živinozdravništvo, mlekarstvo, zadrugištvo, gozdarstvo, zdravstvo, specialne kmetijske zakone, občo upravo in upravne zakone, pogodbe, testamente, servitutne pravice, zemljiško knjigo, kataster in najpotrebnejše znanje o davkih. Tečaj je važnega gospodarskega pomena, zlasti ker so Cerklje središče velikih, izrazito kmetijskih vasi. Priporoča se številna udeležba iz Cerkelj in sosedsstva. Bilo bi škoda, zamuditi priliko.

DOPISI

GORENJI LOGATEC. Silvestrov večer je s svojim peštrim sporedom združil v Sokolskem domu številno družbo in jo v dobrem razpoloženju prevedel v novo leto. Za smeh so skrbeli naši pridni diletanti kar s tremi burkami, da ti niso noge zaspale, pa naši neumorni tamburaši in neizogibna harmonika. — Na sv. Treh kraljev dan se je vršil občni zbor Sokolov ob častni udeležbi. Kot župni delegat mu je prisostvoval brat dr. Rudolf Mole iz Ljubljane. Poročila posameznih funkcionarjev so bila vestno sestavljena in so našla med članstvom polno razumevanje. Iz njih se je dalo ugotoviti, da društvo kljub vsem materialnim stiskam v polni meri vrši svojo sokolsko dolžnost ob državni meji. Važen je bil poziv brata tajnika, naj bi se iskala pot, po kateri bi privabili v telovadnico tudi ono mladino, ki danes še vedno stoji ob strani. Uprava društva se je le deloma izpremenila. — V splošni bolnici v Ljubljani je umrl po operaciji na slepiču g. Janez Nagode iz Gorenje vasi, miren in tih napreden fant. Pokopan je bil na domačem pokopališču ob veliki udeležbi. Naj počiva v miru, domačim pa iskreno sožalje! — Že najavljeni poset hotenjske Čitalnice homo imeli v Sokolskem domu v nedeljo 18. t. m. zvečer. Igrala se bo Schönherr-

Soteščan:

Dedinja treh gradov

Povest iz starih časov.

Deklica se je pomirila. Pojedla je celo nekaj slaščic v nadi na rešitev. Marta je naglo odšla z obljubo, da se bo kmalu povrnila. Komaj se je ubranila solz, zato ni imela več obstanka v tej hiši.

Na dvorišču jo je iznenadil jezdec, katerega je radostno pozdravila ter mu hitela naproti. Grajski oskrbnik Kodrman ji je prinesel obljubljeni poročilo.

4.

Podtaknjeni sledovi.

«Marice ni», je skrbelo starega graščaka. «Kje se je neki tako dolgo zapoznala?»

«Vsak čas se bo prismehljala», ga je tolažil njegov prvi služabnik.

«Poredni otrok, zakaj mi napravlja tako žalost!»

Grajskemu osebju se sprva ni videlo čudno, da se je Marica nekoliko zamudila. Ker pa je le ni bilo, se je začelo plaho spogledovati.

«Tam je mnogo jagod», je vedela kuharica. «Vse polno jih je med skalovjem.»

«Vzela je precej veliko košaro», je povedala mlada sobarica. «Najbrž jo hoče napolniti.»

«No, vidite», je ugajalo gibčnemu strežniku. «Pustimo jo, naj jih le nabira.»

Bilo je sredi dopoldneva, a Marica se še vedno ni vrnila. Graščak je bil že silno nemiren, kesal se je, zakaj ji je dovolil oditi. Vse grajsko prebivalstvo je strahoma povpraševalo po Marici, celo hlapce in tlačane je zanimalo, kje je zaostala.

Na dvorišče je prisopihal berač Gomež, ki je srečal preplašene deklice. Povedale so mu, da se je Marica izgubila. Prosil je, naj nikar ne povedo graščaku, ker se bo od žalosti zgrudil in umrl. Služabniki so mu obljubili molčati, saj še ni znano, kaj se je prav za prav zgodilo.

Graščak pa se je vzlic molčanju zvijal v silni bolesti. Sam je zaslutil nesrečo ter se ni dal potolažiti. Neprenehoma je klical Marico in priganjal služabnike, naj ji gredo naproti. Kadar je dihnul, so se mu dvignile prsi, debele solze so mu polzele po velem licu.

«Izgubila se ni», mu je posijalo upanje skozi meglo obupa. «A če ne pride...» se je skoro onezavestil. «Pogreznejo naj se gradovi!»

Služabniki so iskali oskrbnika, pa ga niso našli. Zvedeli so, da je nekam odjezdil. Poveljnik beričev je zasljal njegovo hčerko, ki je jokaje potrdila strašno novice.

Tedaj je prijezdil oskrbnik, pred njim je sedela Marica s košaro, ki je bila do vrha napolnjena z jagodami. «Marica je tukaj!» se je radovalo grajsko prebivalstvo. «Sam Bog jo je privedel.»

Hlapci in tlačani so odšli pomirjeni na delo, enako tudi osebje, ki je hotelo dohiteti, kar je prej zamudilo. Nevoščljivci so zavidali oskrbnika zaradi plačila, ki ga bo nedvomno prejel od graščaka. Nekateri pa so priznali njegovo zaslugo ter mu privoščili odlikovanje.

«Kako je nekam čudna!» je menilo žensko osebje. «Kakor golobica, kadar jo odžene jastreb z domačega dvorišča...»

«Marica je bila bolj domača», so presojali njeno vedenje. Nekdo je celo videl, da ji je oskrbnik pokazal vrata v verando. Drugi pa so trdili: «Naša je od nog do glave», ter se jezili na one, katerim se je drugače dozdevalo.

Tisti, ki so prej skomigali z rameni, so nenadoma izpremenili svoje mnenje. «Čigava pa je, ako ni naša? Kakšno nespametno govorjenje!»

«Strah tudi izpremeni človeka», so popravljali svoje dozdevanje. «Od strahu je že marsikdo osivel, ali pa ni mogel več govoriti.»

Mlada sobarica je bila edina, ki se je upala oporekati. Trdila je, da je imela Marica bolj rumene lase ter ni bila tako gladko počesana. Njena hoja je bila bolj gibčna in lahka.

«Beži, beži!» so jo glasno zavrnil. «Marica je in nobena druga. Hvaležni bodimo, da se je tako kmalu vrnila. Gospod je od žalosti že umiral, nihče ga ni mogel potolažiti.»

«Le pokara naj jo, ker mu je napravila toliko bridkosti. Tudi nam bo morala povedati, kje se je tako dolgo zamudila.» Tako se je jezila stara služkinja, ki je rada zamerila ter ni poznala nobene šale.

«Seveda, tebi se bo morala izpovedati», jo je zavrnila mlajša deklica.

«Prej kot pa tebi», se je hudovala. «Dvajset let že delam pri graščini, ter imam tudi nekaj veljave...»

«Klanjajo se ti — gospoda in tlačani...»

«Pa naj se tebi zaradi dolgega jezika.»

«Radi me imajo, čeprav sem kravarica...»

«Jaz sem pa nekaj stregla gospodi...»

«Pa se ni nihče vate zaljubil...»

«Varovala sem deviški venec.» — Jezno je odšla po stopnicah in zapela:

«Če bi dekleta vedle to,
kak dolga večnost strašna bo,
bi kranceljne bolj varvale,
v nebesa rajžale.»

«Prav, da je šla», so se veselile njene tovarišice. Pričakovale so, da se jim bo pridružila Marica, čim bo potolažila očeta. Zdaj pa zdaj je

Skrbinskova življenska drama «Zemlja». Obeta se nam torej brez dvoma lep večer.

HOTEDRŠICA. Naša Čitalnica bo gostovala v nedeljo 18. t. m. na sokolskem odru v Gorenjem Logatu s Schönherrjevo življensko komedijo «Zemlja». Pričetek ob pol 8. zvečer. Spričo dejstva, da je v Čitalnici ovirano vse javno udeleževanje, ker nima lastnega prostora, mora nas veseliti življenska sila dramskega odseka, ki bo že drugič v letošnji sezoni gostoval na logaškem odru. Vprašanje lastnega odra je pereče in neodložljivo in se lahko reši. To povemo predvsem vsem mlačnejšem, katerim so v najhujši sili omahnile roke. Gorenjelogaškemu Sokolu pa moramo biti iz srca hvaležni za njegovo bratsko gostoljubnost. Naj velja: Zvestoba za zvestobo!

LESKOVCA POD BLEGOŠEM. Naš Sokol tudi v zimskem času živahno deluje. Dne 4. t. m. se je vršil občni zbor Sokola, ki je pokazal, da je članstvo res delalo, kolikor je moglo. Ako se vpoštevajo razmere in ovire, ki jih je moralo društvo premagati, so uspehi lepi in bilanca povoljna. Na občnem zboru je bil izvoljen nov odbor, ki nam je porok, da bo Sokol v Leskvi še bolj napredoval. Uspehi se vidijo v tem, da članstvo narašča, a žal, ne v tisti meri, kakor bi bilo želeli. Mnogo fantov iz neznanih razlogov odreka svoj pristop. Upamo, da bodo v doglednem času tudi ti fantje spregledali, kajti redkokje je Sokol tako potreben kakor prav v naši obmejni fari. Torej v novem letu vsi na delo, da postane Leskovca važna sokolska postojanka. V soboto na dan sv. Antona, 17. t. m., ob 14. uri (ob 2. popoldne) priredijo naši igralci zanimivo šaloigro «Brat Sokol». Kdor se hoče pošteno nasmejati, naj nas obišče. Tudi Vodnikove knjige si uspešno utirajo pot v našo obmejno faro. Mnogi so ostali zaradi zamude brez knjig, zato pa letos ne zamudite prilike, saj imate poverjenika v svoji bližini. Poverjeničstvo je prevzel g. Pavle Miklavc iz Kopačnice. — Sicer smo visoko v hribih, a imamo vedno premalo snega za spravljanje lesa, kajti edini izdatnejši zaslužek imamo tukajšnji prebivalci v prodaji lesa. Upamo, da nam bo Bog kmalu naklonil snega v izdatnejši meri.

ŠKOCJAN PRI TURJAKU. Pozdrav g. uredniku, bralcem in bralkam «Domovine». Staro leto je minilo in se ne povrne več. Ostali nam bodo le spomini na vse prijetne in žalostne ure v minulnem letu. Sedaj, dragi bralci in bralke, napnite vse svoje moči in agitirajte za naš poštenu list in mu pridobivajte novih naročnikov. Čim več nas bo, tem boljši bo list. Le tako naprej hodimo in se ne glejmo pisano, kakor smo se svojčas iz strankarske zavisti. Pozabiti moramo na vse to! Želimo tudi, da bi se v novem letu naš g. župnik ne zaganjal več tako v naše časopise. «Domovini» ne more nihče očitati, da je brezverska, pač pa najdemo v njej polno poučnega štiva in lepih povesti. Torej vsi krepko na delo!

Vsi bodimo si dragi bratje, ne glejmo se tako grdo! Kar bilo je, je vse minilo, in več se vrnilo ne bo!

RAČNA. V letu 1930. je bilo v naši fari 39 rojstev, umrlo je 11 oseb, oklicanih je bilo 11 parov. poročenih pa osem parov. Vidi se, da je naša župnija zelo zdrav kraj. Imamo pa tudi pri nas precej takih oseb, ki štejejo že blizu 90 let.

REMŠNIK. V nedeljo 18. t. m. se bo otvorila pri nas brezalkoholna gostilna pri Aubrehtovih, kar bo posebno za turiste, ki obiskujejo mimo grede naš kraj, velike važnosti. Remšnik je s tem pridobil mnogo. Želimo obilo uspeha. Živela zmernost, treznost in abstenenca!

ŠKRILJ. (S m r t n a k o s a.) V nedeljo 4. t. m. je po kratki boleznii na porodu umrla priljubljena in spoštovana ga. Uršula Glavanova, gospodinja in žena g. Jož. Glavana, zapustivši osem otrok, katerih najmlajši šteje komaj leto dni. Veličasten pogreb je pokazal, kako priljubljena je bila žena mučenica. Prostovoljno gasilno društvo ji je priredilo krasen spreved, kakršnega le redkokdaj vidi golska fara. Blagi in vzorni materi in gospodinjii bodi ohranjen blag spomin, žaljočim pa naše iskreno sožalje!

ČADRAM. Podružnici Čebelarskega ter Sadjarskega in vrtnarskega društva za konjiški srez bosta imeli v nedeljo 18. t. m., prva ob 9., druga ob 10. uri, v tukajšnji šoli občna zbor z

običajnim sporedom. Nato bosta sledili sadjarski strokovni predavanji gg. Miloša Levstika iz Celja in Frana Goričana iz Višnje vasi. Kmetovalci, pridite in udeležite se občnih zborov!

LAŠKO. V zadnjem času se stanovanjci hiš v gornjem delu mesta pritožujejo nad slabo električno razsvetlavo, za katero dobavlja tok falška elektrarna. Kakor se čuje, imajo neke stranke omrežju priključene električne peči, za kar bi po našem mnenju moral biti poseben dovod. Prosimo ravnateljstvo falške elektrarne v Mariboru, da napravi red. — Sodni višji oficijal, g. Fortunat Stanovšek, je na lastno prošnjo premeščen k okrajnemu sodišču v Konjicah. Želimo mu na njegovem novem službenem mestu vse srečo!

SV. KRIŠTOF PRI LAŠKEM. Naša občinsko poslopje je prav pod vsako kritiko. V zadnjem času se je uprava precej razširila, a občinska pisarna je neznatna. V edini sobi sedijo gospod župan, prvi in drugi tajnik in še ena ženska moč poleg blaginika in občinskega redarja, tako da za stranke ne preostaja prostora. Vsi občinski prostori so vlažni, temni, zaduhli, po vrhu pa še premajhni. V občinskem proračunu za leto 1930. se je votiral znesek 70.000 dinarjev za povečanje občinskega poslopja, sedaj se pa bo ta vsota uporabila v druge svrhe, ker je občinski odbor mnenja, da občina ne bo ostala v tej obliki, kakor je sedaj, nego se bodo njene meje še izpremenile. — Na levem bregu Savinje ima mestna občina Laško kamnolom, katerega namerava oddati v najem. Javno mnenje je, da ima občina od tujkega prometa več dobička kakor od najemnine kamnoloma, ki bo oviral sprehajališče v enem najlepših prostorov mesta Laškega.

KONJICE. Zvezla kulturnih društev v Mariboru je ustanovila pod okriljem Sokolskega društva v Zrečah javno ljudsko knjižnico, ki posluje vsako nedeljo. Za malenkostno odškodnino dobijo bralci za čitanje najboljše knjige. Knjižnica posluje v šoli. — Na Žečah pri Konjicah je umrla posestnikova soproga ga. Matilda Horvatova. Komaj pred tremi leti se je poročila, pa jo je že ugrabila smrt. Bolovala je za jetiko. — Na potu iz vinograda domov pa je zadela kap po-

smuknila katera mimo verande in vlekla na ušesa. Po oskrbniku se niso ozirale, ker se ga niso upale nadlegovati. Vzlic svoji sreči, da je našel Marico, je bil nekam tih in zamišljen.

Grašček je sedel v verandi na mehkem naslanjaču. Svojo edinko je poznal po hoji, danes pa se ni genil, ko je slišal drobne korake. Bal se je, da mu prinašajo grozno poročilo.

«Marica je tukaj», mu je naznanil oskrbnik. «Pravkar se je vrnila...»

«Hvala Bogu!» je vzdignil roke proti nebu. «Kje si, zlato dete? Pridi, da te zagrnem v naročje. Podaj mi svojo ročico.»

«Tukaj sem, papaček!» Deklica se je dotaknila njegove roke, potem pa ga je poljubila in objela.

Starčku je vztrepetala beseda. «Marica, tvoje roke niso več tiste... Glas se ti je izpremenil... Povej mi, kaj se ti je pripetilo.»

«Nič hudega, papaček. Ujela sem se v skalno razpoklino, v kateri sem obtičala. Deklice so me zgrešile, ker sem bila skrila za visoko skalo. Igrala sem se z divjim zajčkom, dokler me ni našel oskrbnik, ki mi je povedal, da ste v strahu zaradi mene.»

«Marica, tvoje besede niso iskrene.» — Položil ji je roko na nežno čelo ter ji pretipal ročice od prstov do rame. V očeh so se mu nabirale solze, naslonil se je na mizo ter pričel milo ihteti.

«Zakaj jokate, papaček?» ga je sočutno vprašala.

«Zato, ker ti nisi Marica — moja zlata edinka. Njene ročice so drugače božale in objemale, lasje so ji bili mehki ko predivo. Beseda ji je brnela kakor struna, vse bolj sladko se je smehljala.»

Deklica je molčala, obraz si je zakrila z rokami. «Torej me več ne marate», se je naposled oglasila. «Odpustite mi, ako sem vas razžalila.»

«Moja Marica bi bila prišla ob pravem času. Natanko bi bila izvedla moje naročilo, ti pa si me pozabila...»

«Neprenehoma sem mislila na vas, a si nisem mogla pomagati.»

«No, potem te je zadelo nekaj strašnega, pa mi nočeš povedati. Saj vem, čeprav tajiš — ubežala si grozoviti nevarnosti, zato si se tako izpremenila...»

«Lagati ne smem, povedala sem vam čisto resnico.»

«Ali pa si tujka, ker se izdajaš za mojo hčerko, katero je morala zadeti strašna usoda...»

«Ako ne verjamete meni, vprašajte oskrbnika...»

«Kodroman!» ga je poklical z resnim glasom. «Kdo je ta deklica? Odkod si jo privedel?»

«Vaša Marica», je nemudoma potrdil. «Jagod vam je nabrala polno košaro.»

«Oh, če bi videl!» je vzdihnil proti nebu. «Vse me je zapustilo!»

Oskrbnika je zbolel ta očitek. Spekla ga je tudi vest ter ga posvarila. Nemo je gledal v tla — laž se mu je studila, resnice pa ni mogel govoriti.

Grašček je vstal ter se oprl na polico. «Kodroman!» ga je pozval, «pojdi nemudoma po viteza na Podolje. Herman je moje zajuje upanje — takoj naj pride.»

«Zakaj?» je hotel vprašati, a se pravočasno domislil, da mu ni dovoljeno poizvedovati. Graščak ne sme slutiti, da mu je težko izvesti njegovo povelje. Upornost je sovražil, četudi ga je bila sama dobrota. Kar je zapovedal, je bilo

treba hitro izvršiti. To mu je ostalo iz časov, ko je rušil trdnjave in podil sovražne čete.

Kodroman je zajezdil konja ter ga sunkoma izpodbodel. Spremljala ga je bojazen, ker se je zavedal, kaj je zagrešil. Ali naj taji — vitezu, ki bo naposled vse razkril in pojasnil? Naposled bodo celo od njega zahtevali izgubljeno Marico ter ga osumili zločina. Sklenil je povedati vitezu resnico, čeprav se bo zameril Marti in izgubil objubljeno plačilo — grajsko pristavo.

Odkrita izpovedba mu je prinesla nepričakovano rešitev. Vitez ga je pohvalil, poročilo pa ga je zbegalo in potrlo. «Modro si ravnal», se mu je ginjen zahvalil. «Toda, kje si našel deklico, takšno, kakršna je nesrečna Marica? Zares, čudno naključje!»

«V tretjem močiljskem gradu biva plemenita gospa, menda je sorodnica našega gospoda. Njena edina hčerka je živa slika naše Marice — iste starosti in postave. Sporočil sem ji nezgodo v upanju, da mi bo kaj pametnega svetovala. Smilil se ji je ubogi Lenard in takoj je pričela misliti, kako bi mu olajšala bolečino. Ob spominu na svojo hčerko se ji je porodila srečna misel. Pripravljena je bila odstopiti jo za nekaj časa svojemu dobrotniku iz usmiljenja in sočutja.»

Kodmana so posilile solze, s čimer je potrdil, kar je bil povedal. Herman ni mogel več dvomiti. Verno je prikimal in rekel: «Ubogi Lenard! Vid in hčerko, najdražja zaklada je izgubil. Gospa Marta je storila imenitno dobro delo.»

«Bali smo se, da bo starček od žalosti umrl. Pa smo mu hoteli dopovedati, da se je vrnila Marica, žila in zdrava. Moje poročilo ga je silno vradostilo. Čim pa se jo je dotaknil, je spoznal, da deklica ni njegova hčerka. Pričel je tarnati in vzdihovati, nismo ga mogli več potolažiti.»

(Dalje prihodujeh.)

sestnika in župana na Vrholah g. Jožefa Skrbniška. Pokojnik je bil izobražen mož, dolgoletni župan in ga je vse rado imelo zaradi njegove nepristranosti. Bil je pravi oče svojim občanom, katerim je v vsakem primeru rad pomagal. Pokojnici in pokojniku blag spomin! — Poročila se je ga. Marija Pečnikova, posestnica v Konjicah, s krojaškim mojstrom, g. Alojzom Jelencem. Čestitamo!

MAKOLE. Prosim, g. urednik, naj pride v list tudi mala vest iz Makol. Na dan sv. Štefana sta praznovala zlato poroko Štefan in Marjeta Zerk, preužitkarja na Spodnji Ložnici pri Makolah. Cela svatovščina se je pripeljala na avtobusu do mokolske cerkve in nazaj v Mostečno do zeta Antona Kodriča, kjer je poročena hčerka zlatoporočencev. Krasno je bilo videti ves rod 36 oseb, ki so se zbrale pri tej slovesnosti. Zlatoporočenca imata že oba nad 80 let ter sta še prav čvrsta in pri zdravju. Bog jih živi še mnogo let!

RADVANJE. Praznike smo prebili dokaj dobro in upajmo, da nam bo v tekočem letu ostala sreča naklonjena, kakor nam je bila lani. V naši občini se je vršila pred božičem krasna božičnica, na kateri je bilo obdarovanih nad sto šolarjev. V prvi vrsti gre zasluga za tako krasno uspelo božičnico našemu vrlemu občinskemu odboru z županom g. Vizoviškom na čelu, ki je organiziral tozadevno poseben odbor, in vrlemu učiteljskemu zboru. Posebno pohvalno je treba omeniti gg. Kolarja in Ploja, ki sta nabrala precej denarja in drugih darov, potem naše vrle gospe in dekleta, ki so napekle raznega peciva in okrasile božično drevo, in druge, ki so priskočili z raznimi darovi na pomoč, med njimi gospoda Jurkoviča in krajevni odbor Rdečega križa v Studencih. Božičnica se je vršila v šoli ob navzočnosti zastopništev vseh radvanjskih društev, krajevnega šolskega sveta in številnega občinstva. Po pozdravnih govorih g. župana in upravitelja g. Firna so učenci zapeli nekaj pesmi, nekaj pa jih deklamirali. Sledila je razdelitev daril. Vidimo, da imamo v naši občini tudi ljudi, ki imajo blaga srca in ki se jim smili naša uboga mladina. Iskrena hvala jim!

SV. KRIŽ NAD MARIBOROM. (Smrtna kosa.) Na visokem prijaznem griču v naši župniji je preminil ugleden posestnik g. Franč Krampl. Bil je vrl narodnjak in naprednjak, mož plemenitega srca, kakršnih je malo v tukajšnji okolici. Za njim žalujejo ne le njegova družina, ki ji je bil skrben oče, ampak tudi številni njegovi prijatelji in znanci. Strla te je neizprosna smrt in prečrtala tvoje načrte. Spavaj sladko v mili domači grudi, ki si jo tako iskreno ljubil!

LJUTOMER. (Smrtna kosa.) Umril je g. Jožef Vavpotič, kmet v Noršincih, ki je že dlje časa bival v svojem vinogradu, ker je bil prepustil posestvo svojim otrokom. — Tukajšnjega sodarja g. Ivana Loparnika je zadela kap. Usodnega dne dopoldne je še prisostvoval občnemu zboru Obrtniške zadruge in popoldne se je sprehajal s svojo hčerko ob Globelki. Potem je doma tožil, da ga nekaj tišči v prsih, in legel. V spanju ga je zadela kap. — V Lukavcih je umrla g. Antonija Cimermanova, rojena Babičeva, vdova po nedavno umrlem g. Antonu Cimermanu, posestniku na Starem trgu. Zapuščala štiri nepreskrbljene otroke. — Pokojnikom blag spomin!

DOMAČE NOVOSTI

* Nj. Vel. kraljica Marija je praznovala rojstni dan 9. t. m. Odkar jo je poroka zvezala za vse življenje z našim vladarjem, je Nj. Vel. kraljica deležna iskrene ljubezni vsega jugoslovenskega naroda. Ves narod vidi v njej ljubečo in skrbno mater treh kraljevičev in plemenito gospo, naklonjeno bednim in zapuščenim. Poleg vzgoje treh kraljevičev najde Nj. Vel. kraljica vedno dovolj časa, da se v veliki meri posveča prosvetnim

in človekoljubnim akcijam. Zato je rojstni dan Nj. Vel. kraljice vedno prisrčen praznik vse Jugoslavije.

* **Imenovanje treh novih banov.** Z ukazom Nj. Vel. kralja so bili upokojeni ban Savske banovine g. dr. Josip Šilović, ban Zetske banovine g. Krsta Smiljanić in ban Moravske banovine g. Dorde Nestrović. Postavljeni pa so: za bana Savske banovine prvi pomočnik ministra notranjih zadev g. dr. Ivo Perović, za bana Zetske banovine bivši minister g. dr. Uroš Krulj in za bana Moravske banovine bivši rektor višje pedagoške šole v Beogradu g. Jeremija Živanović. Imenovanih je bilo tudi več pomočnikov banov, med njimi za pomočnika bana Savske banovine g. dr. Stevan Hadži, načelnik upravnega oddelka Savske banovine. Omenjeni upokojeni bani so bili odlikovani z redom jugoslovenske krone I. razreda.

* **Banovinski proračuni so sestavljeni in predloženi finančnemu ministru v pregled.** Obravnavajo se na sejah, ki jim prisostvujejo načelniki finančnega ministrstva in referenti bančnih uprav, predseduje jim pa prvi pomočnik finančnega ministra Dušan Letica.

* **Treznostna akcija v Dravski banovini.** V Celju bo začel v kratkem izhajati nov mesečnik «Jutranja zarja», glasilo treznostnega gibanja v Dravski banovini. Letna naročnina bo 10 Din. Naročila sprejema Pavlič Lojze, gimnazijski profesor, Celje, vila Zuza.

Civilni geometer

Josip Sirk

v Ljubljani se je preselil v hišo na Miklošičevi cesti št. 14/I.

* **Prijave za znižanje dopolnilnega davka zemljarine.** Davčni zavezanci, ki imajo pravico do znižanja dopolnilnega davka zemljarine, mora predložiti tozadevne prijave do 31. t. m. brez pravice do nadaljnjega podaljšanja roka. Dopolnilni davek se zniža pod naslednjimi pogoji: 1.) če se davčni zavezanec izključno bavi samo s kmetijstvom; 2.) če obdeluje svoje posestvo sam s člani svoje družine; 3.) če ima v domačem skupnem gospodarstvu več kakor pet rodbinskih članov; 4.) če dopolnilni davek k zemljarini ne preseže 5000 Din; 5.) če vloži prijavo v odrejenem roku na predpisanem obrazcu. V zmislu zakona se ne morejo smatrati za člane skupnega domačega gospodarstva po tem zakonu: 1.) osebe, ki so stalno odsotne (za stalno odsotne se ne smatrajo osebe, ki bivajo izven doma zaradi odslužitve kadrskega roka, šolanja, zdravljenja itd.); 2.) osebe, ki se bavijo deloma ali izključno z obrtjo, industrijo ali drugim pridobitnim poslovanjem, odnosno samostojnim poklicem, ki je zavezan pridobitni; 3.) osebe, ki so v razmerju stalne javne ali privatne službe; 4.) žene in otroci oseb, omenjenih v točkah 2.) in 3.); 5.) hišno služabništvo in nameščenci. Prijave morajo vložiti zavezanci zemljarine, in sicer pri pristojnem občinskem oblastvu na predpisanem obrazcu. Prijavo more vložiti tudi pooblaščenec, priložiti pa mora tozadevno pooblastilo. Na zahtevo davčnega zavezanca mora izpolniti prijavo pristojno občinsko oblastvo po izpovedbah zavezanca. Prijave, ki se predložijo po preteku odrejenega roka, se za znižanje dopolnilnega davka ne bodo vpoštevale. Za resničnost števila članov skupnega gospodarstva kakor tudi za podatke po točkah 1.) do 5.) je poleg davčnega zavezanca odgovorno tudi občinsko oblastvo.

* **Novi bankovci po 100 in 10 Din.** Narodna banka kraljevine Jugoslavije bo dne 21. t. m. dala v promet svoje novčance po 100 Din, ki se razlikujejo od sedanjih samo v nazivu države, datumu izdaja in podpisih. Nove novčance bodo imele kot naziv države «Kraljevina Jugoslavija». Z istim nazivom države pridejo v promet tudi nove novčance po 10 Din.

* **Šesttedenski kmetijski tečaj v dravogradskem okraju.** Kakor lansko leto, bo tudi v teko-

čem letu šesttedenski zimski kmetijski tečaj v okraju, in sicer od 20. t. m. do 22. februarja z razliko, da bo tečaj v drugi občini, to je v Vuhredu. Slavnostna otvoritev tečaja bo 20. t. m. ob 2. popoldne v prostorih osnovne šole v Vuhredu. Tečaj priredi banska uprava v Ljubljani sporazumno s sreskim načelstvom na Prevaljah, odnosno pristojnim kmetijskim referentom, na podlagi zakona o pospeševanju kmetijstva. Na tečaju se bodo poučevali naslednji predmeti: položaj kmetijstva v okraju, travništvo, svinjereja, perutinarstvo, poljedelstvo, sadjarstvo, zatiranje sadnih škodljivcev, uporaba umetnih gnojil, združništvo, gozdarstvo, higiena, kmetijsko računstvo, kmetijski zakoni, kmetijsko knjigovodstvo, vrtnarstvo in čebelarstvo. Ker je omenjeni tečaj velikega gospodarskega pomena, je želeli, da bodi iz vseh bližnjih občin obisk zadosten. Obisk tečaja se priporoča tudi gospodinjam in dekletom, ker bodo gotove ure tudi posvečene gospodinjstvu, kar je razvidno iz načrta, ki je na vpogled pri županstvu, odnosno pri šolskem vodstvu. Da bo uspeh popoln, se priporoča vztrajen obisk vseh predmetov tečaja.

* **Smrt vnetega gasilea.** Na farnem pokopilišču v Smartnem pri Litiji so pokopali g. Martina Adamiča, po domače Martinovega očeta, ki je legel v grob v starosti 80 let. Na njegovi zadnji poti so ga spremlili številni znanci in prijatelji in lepo število gasilskih zastopstev. Pokojnik je bil 45 let neprestano v gasilskih vrstah. Bil je do zadnjega kljub visokim križem še vedno delaven član in najstarejši gasilec, ki je bil odlikovan za svoje gasilske zasluge z zlato državljansko medaljo. Ugledni pokojnikovi družini naše iskreno sožalje!

* **Vračajo se preko morja.** Vedno več izseljenecv prihaja iz Kanade in Zedinjenih držav v domovino. V zlati deželi je namreč vedno manj dela. Posebno oni, ki so v zadnjem času odšli preko luže, tožijo, da ni zasluzka. Radi bi domov, pa ni denarja za vožnjo.

* **Išče se dedič.** Dne 30. oktobra lani je v Karnici pri Lučah v Savinjski dolini umrl preužitkar Jakob Breznik. Poslednja volja se ni našla. Zapustnikova sinova Franč Breznik in Janez Breznik, katerih bivaliče ni znano, se pozivata, da se v teku enega leta zglasita pri okrajnem sodišču v Gornjem gradu, ker bi se po preteku tega roka razpravljala zapuščina z ostalimi dediči in Josipom Jelencem, sodnim služiteljem v Gornjem gradu, ki je odsotnima postavljen za skrbnika.

* **Pismo iz Medmurja.** Iz Gornjega Hraščana nam pišejo: Cenjeni urednik, dovolite tudi nam malo prostora v «Domovini», ki prinese v Medmurje vsak teden mnogovrstnih novic. Tudi nas vojne invalide in vdove zabava s svojimi lepimi romani in poučuje z dobrim štivom. Zato smo željno pričakovali božične številke «Domovine» in smo se je prav ravseselili. Vendar božič za nas invalide ni bil preveč vesel, saj nismo že od 1. oktobra lani prejeli invalidnine. Ne vemo, kje je vzrok tej zakesnitvi. Posebno nam je bilo hudo pri srcu na sam božični večer, ko so otroci izpraševali matere, kaj jim je prinesel božiček. Upamo, da vendar dobimo v kratkem zaostalo invalidnino.

* **Kdo je uvedel šmarnico v naše kraje.** Od Sv. Jurija ob Ščavnici nam je poslal g. P. F.: Ker se že dalje časa povprašuje, kdo je uvedel strupeno šmarnico v naše kraje, dovolite, da pojasnim zadevo. Proti koncu preteklega stoletja je začela razsajati po naših krajih v ljutomerskem in radgonskem okraju peronospora, ki se ji je pridružila še trtna uš, tako da so bili vinogradniki prisiljeni, posekati na ukaz oblasti svoje vinograde. V začetku tega stoletja so pričeli potem spet živahno zasajati na novo vinograde. Cene trt so bile tako visoke, da ljudje pač niso mogli nakupiti tisočev in desetisočev trsov, čeprav so bila brezobrestna posojila na razpolago. Takrat je zasadil ormoški notar Geršek obsežne trsnice, v katerih je gojil samorodnice (šmarnico). Iz njegovih trsnic se je razširila šmarnica po vsem Spodnjem Štajerskem. Ne vem sicer, od-

ko je dobil Geršek svoje samorodnice, vendar pa se še spominjam, da je bilo divje trte tudi po naših gozdovih nekaj dovolj. Ko sem bil še malčkar, sem mnogokrat plezal po drevju za divjim grozdom, ki so ga stari ljudje takrat imenovali viniče in so ga pliči prav radi zobali.

* **Tri koklje in eno pišče.** Iz Medmurja nam pišejo: Bilo je lani, ko je pritekel v neko trgovino večjega medmurskega trga deček in prinesel jajce, da kupi cigarete. Jajce pa je doma ukradel izpod koklje. Trgovca je položil jajce, ne da bi ga natančneje pogledal, v košaro in odšel dečku cigarete. Čez nekaj časa pa je slišala trgovčeva hčerka, da čivka nekje pišče. Iskali so in dognali, da čivka v jajcu v košari. Gospodični se je pišče v jajcu smililo, ker je izgubilo mater, pa si je vtaknila jajce pod pazduho, da mu bo dovolj toplo. Čez nekaj časa je prišla v trgovino neka kmetijska žena. Gospodična ji je ponudila izpod pazduhe jajce, naj ga odnese domov in ga da pod kokoš ali pa na kako drugo toplo mesto, češ, da se ji smili zavreči siromašno pišče, ki je že preključevalo lupino. Kmetica je nesla jajce domov in ga dala na toplo peč. Še istega dne se je zvalilo lepo pišče iz jajca. Danes je zrasla iz piščeta že lepa kokoš, ki se vsa ponosna izprehaja po dvorišču. Nemara je ponosna zato, ker je imela tri skrbne matere: kokljo, trgovčovo gospodično in toplo peč.

* **Junaški poštni sel.** S poštno torbo preko rame je pismonoša, g. Butara, šel po glavni cesti proti Velikemu Mraševemu, ko sta mu prišla nasproti dva maskirana možka. Obraz in roke sta imela gosto namazane s sajam. Kakor hitro sta prišla v njegovo neposredno bližino, je večji skočil predenj in mu z nožem prerezal jermen poštne torbe, istočasno pa tudi obleko in telovnik. Sel pa je zagrabil za torbo, v kateri je imel poleg pošte tudi denar, in je ni izpustil, čeprav ga je drugi napadalec naskočil od zadaj in ga podrl na tla. Otrsel se je obeh na ta način, da je enega udaril s palico po glavi, drugega pa prepodil. Bajje so enega napadalec že prijeli.

* **Samomor dveh slovenskih orožnikov.** Iz Bileča javljajo, da se je ustrelil pred restavracijo »Balkan« orožniški kaplar Janez Težak, po rodu Slovenec, baš v času, ko je v restavraciji igrala danska kapela. Orožnik je izvršil samomor zaradi nesrečne ljubezni. Zagledal se je v godbenico Ivko, ki mu ni vračala ljubezni. — V Beogradu pa se je ustrelil iz podobnih razlogov orožniški kaplar France Puhar.

* **Grozen samomor odpuščenega delavca.** V okolici Čakovca je na grozen način končal življenje mladoletni delavec Ludovik Kóren. Vrgel se je pod poštni vlak, ki ga je na kose raztrgal. Pokojnik je prišel v Čakovec pred dvema letoma in bil zaposlen pri Ivanu Kerenčini, kjer je bil nedavno odpuščen iz službe. Domneva se, da je šel v smrt zaradi bede.

* **Zrtev dela.** V kurilnici državnih železnic v Mariboru je padel med delom 34letnemu železničarju Juriju Romu velik kos železa na desno nogo in mu jo zdrobil. Hudo poškodovanega železničarja je reševalni oddelek odpravil v bolnišnico.

* **Hudo se je ponesrečil pri smučanju na Piramidi** 17letni gimnazijec Ciril Zebot, sin bivšega narodnega poslanca in podnačelnika mariborskega okrajnega cestnega odbora. Pri smučanju po strmih robu ga je vrglo na kamenite stopnice med vinogradi in si je pri padcu zlomil 4 rebra. Počila mu je tudi lobanja. Prepeljali so ga v splošno bolnico mariborsko.

* **Huda nezgoda pri podiranju dreves** Pri podiranju dreves se je v Spodnji Kungoti zvrnila na 62letnega viničarja Ivana Čerčaja težka bukev. Čerčej je dobil hude notranje poškodbe in so ga z reševalnim avtom prepeljali v mariborsko splošno bolnišnico.

* **Nesreča pri delu.** Pri premogokopu v Hrastniku se je nevarno poškodoval rudar Potušek. S sekiro si je presekal nogo v gležnju. Prinesli so ga v rudniško bolnico.

* **Smrtna nesreča.** Prejšnji teden je mariborski kleparski mojster Josip Serjanc popravljaj

žlebe na hiši gospe Schmidererjeve na oglu Gosposke ulice in novega Glavnega trga. Med delom mu je na strehi spodrsnilo in je nesrečnik padel na tlak Gosposke ulice. Ko je prišel zdravnik g. dr. Wankmüller, je bil Serjanc že mrtev.

* **Huda nesreča na Ljubljani.** Narasla Ljubljaniča bi bila skoro zahtevala prejšnji teden v Vevčah troje človeških žrtev. Tamošnja papirnica gradi namreč žično železnico od tovarne preko Ljubljane do skladišč. Pri tem poslu so bili trije delavci iz papirnice v čolnu sredi reke, ker so hoteli rešiti neko jekleno vrv, ki se je zapletla pod skalo na dnu Ljubljane. Pri nagibanju delavcev iz čolna se je ta prevrnil in so vsi trije uslužbenici tovarne padli v naraslo Ljubljano. Dvema je takoj uspelo, da sta se rešila, tretji, Toni Linko, pa se ni mogel upirati valovom in ga je voda odnesla. Mož se je pričel potapljati in je v poslednjem hipu skočil za njim oblečen papirniški mojster Oevirk ter ponesrečenca nezavestnega privlekel na breg. Z umetnim dihanjem so delavca zopet pripravili k sebi in ga z reševalnim avtomobilom prepeljali v ljubljansko bolnico.

* **Strašna nesreča.** V tovarni barv »Dub« v Dolu pri Ljubljani se je dogodila v petek huda nesreča, kakršne ta najstarejša tovarna te stroke v Dravski banovini ne pomni. Omenjenega dne sta bila zaposlena mlinarja Franc Fikelj in Franc Bokalj pri oskrbi kamnov. Nenadoma pa je jermen zgrabil Franca Bokalja. Nesrečniku je popolnoma razbilo glavo, odtrgalo roke in noge in raztrgalo prsni koš. Pokojnik zapušča mlado ženo in dvoletnega sinčka. Bodi žrtvi dela ohranjen blag spomin!

* **Nesreča pri spravljanju lesa.** Prejšnje dni je bilo še kolikor toliko ugodno vreme za spravljanje lesa. Večina lastnikov dobroveljskih gozdov je vlačila hlovce z Dobrovelj pri Braslovčah. Tudi Matija Skornšek, posestnik v Podvrhu, se je podal s svojim konjem na Dobrovelje vlačiti drva za dom. Po celodnevem delu se je vračal domov. Ko pa je prišel na drvo, je konju spodrsnilo in je zletel v prepad. Ko so prišli ljudje v dolino, so našli ob veliki skali konja ubitega. Posestnik Skornšek ima občutno škodo.

Ljudska samopomoč v Mariboru

nezanja vsemu prebivalstvu Dravske banovine, da je ustanovila z novim letom 1931. **četrti skupno** z oddelki A III, B III, C III, D III, v katere se sprejemajo zopet vse **zdrave osebe** od 51. do 90. leta, toda samo **v omejenem številu**. Vsakdo zahtevaj nemudoma tozadevno pristopno izjavo!

* **Nevaren padee v globino.** Pred dnevi je zadel huda nesreča vestnega rudarja 50letnega Antona Omerzo, ki je bil zaposlen v šahtu »Reštanju« na Senovem. Padel je s polnim hantlom 24 metrov globoko, kjer je oblekel nezavesten.

* **Smrtna nesreča otroka.** Te dni so pokopali v Zagorju šestletnega Karelčka, sinčka Rudarja Goleša iz Lok pri Zagorju. Otrok je bil pri štedilniku in je po nesreči razlil po sebi lonc kave. Kakor pravijo, kava ni bila tako vroča, da bi umrl otrok zaradi opeklin. Otroka je od strahu prišla božjast ter mu vzela življenje. Tragična otrokova smrt je starše silno potrla.

* **Nesreča pri razstreljevanju.** V Plenbergu, občina Smihel, sta delavca 34letni Anton Kralj in 22letni Janez Brule, kopalta zemljo za napravo vodovoda. Razstreliti sta hotela močnejšo skalo in ker se mina ni hotegla užgati, sta se ji neoprezno približala. Naenkrat pa je mina eksplodirala. Oba delavca je vrglo visoko v zrak in treščilo potem ob kamenje. Ponesrečenca, ki sta dobila občutne poškodbe, so takoj odpeljali v kandijsko bolnico.

* **Eksplodizija patrone.** Hudo nesrečo je doživel sinček delavca iz Luč v Savinjski dolini, Franček Strašnik Deček, je nekje iztaknil lovsko patrono in se z njo umaknil v neki skrit kot, kjer je toliko

črta tolkel po njej, da se je patrona užgala. Smodnik je puhnil dečku v obraz, mu poškodoval levo oko in močno obžgal tudi dlan desne roke.

* **Požar v Brezju pri Mariboru.** Te dni v zgodnjih jutranjih urah je nastal požar pri posestniku Emilu Moderniču v Brezju pri Mariboru. Na kraj nesreče sta prihitali domače gasilno društvo in društvo iz Dolgoš, ki sta preprečili, da ogenj ni uničil tudi stanovanjskega poslopja. Gasilem iz Zrkove in Pobrežja, ki so prav tako kmalu prihitali na kraj nesreče, ni bilo treba stopiti v akcijo.

* **Velik požar pri Dravogradu.** Pred dnevi je nastal ogenj pri posestniku Sušniku v Černečah pri Dravogradu. Člani dravogradskega gasilnega društva so takoj pohitali na pomoč. Hiša, gospodarsko poslopje in sušilnica za hmelj so že skoro pogorela in je gasilna akcija morala gledati le, da požar omeji. V gospodarskem poslojpu sta zgoreli tudi dve svinji in trideset kokoši.

* **Ogenj na Gornjem Prebukovju.** Požar je te dni zvečer nastal na nepojasnjen način v hiši Marije Zorkove na Gornjem Prebukovju. Zgorela sta stanovanjska hiša in gospodarsko poslopje.

* **Požar pri Ribnici.** Zgorela je hiša Franceta Bojca na samotni pri Otavcih pri Ribnici. Ogenj je zapazil Boje sam, ko se je vračal iz Otavic domov. Prišel je gasiti v veži. Ker je pa uvidel, da ognja ne bo sam pogasil, je šel v hlev in rešil kravo, dočim je hiša z vso opravo zgorela. Gasenje je bilo onemogočeno, ker ni bilo v Bojčevem vodnjaku nič več kakor za 10 skafov vode in niso mogle brizgalne delovati.

* **Nevaren požar v Semiču.** V Semiču je nastal v nedeljo požar v hiši posestnika Alojzija Skrinjarja. Hiše ni bilo mogoče oteti, dasi so se gasilci na vso moč trudili. Storili pa so vendarle veliko delo, ker so požar omejili in rešili iz goreče hiše šivalne stroje in usnje čevljarja Radovana. Sreča je bila, da ni bilo vetra in da je prejšnji dan zapadlo precej snega, kajti sicer bi se bil ogenj razširil na sosedne hiše in ogražal ves Semič. Ogenj je zanetil očividno zlobna roka, ker v hiši ni nihče kuril, a goreti je začelo na strehi.

* **Sin zabodel očeta.** Pišejo nam: V noči na sv. Tri kralje sta se v pijanosti spopadla posestnik Martin Komjanec iz Malega Mraševca in njegov že oženjeni sin Alojz. Pri tem je sin očeta s pišto tako nesrečno zadel, da se je oče takoj zrušil in umrl, ne da bi se bil še kaj zavedel. Dr. Ivanišević, ekrajni zdravnik iz Kostanjevice, je pri raztelesenju ugotovil, da je bil pokojni Martin Komjanec zaboden pod četrtim rebrom naravnost v srce in da je smrt nastopila v trenutku. Sina so zaprli in bo imel sedaj priliko misliti, da je treznost najlepša lastnost.

* **Mož ustrelil ženo.** V Kamniškem jarku pri Mariboru se je odigrala te dni krvava žaloigra. Železniški ključavničar Friderik Kušer je v zasedi počakal na svojo ženo, 22letno Ano, rojeno Kovačevu, in jo ustrelil. Zadel jo je v srce, da je takoj izdihnila. Čin je izvršil iz ljubosumnosti. Kušer je bil strastno zaljubljen v svojo ženo, ki pa je bila lahkomiselna in lahkoživa, zaradi česar je prislo pogostokrat do sporov. Kušer je po umoru neznan kam izginil.

* **Z nožem nad fante.** V vasi Paki, občina Št. Peter, živita zakonca posestnik Alojz in Jozefa Terkal, stara 45 let, ki se pa nič kaj dobro ne razumeta. Terkal je ženin drugi zakonski mož in očem otrok iz prvega zakona, kar je tudi vzrok za vsa nesoglasja. Na novega leta dan je Terkal odšel v vas k sosedu Terokšiču. Njegova žena, ki je dobro vedela, da običajno pride do prepira in pretepa, kadar se mož odkod vrne domov, je povabila v hišo 18letnega Alojza Bučarja in brata Alojza in Franceta, s katerima se je pomenkovala do povratka moža, ki je takoj, ko se je vrnil, pričel poditi fante iz hiše. Fantje so se mu uprli, Terkal pa je potegnil iz žepa dolg nož ter ga globoko zarinil Bučarju v desni kolk. Ostala dva sta le s težaivo ukrotila Terkala ter mu odvzela nož. Bučarja so prepeljali na zdravljenje v kandijsko bolnico.

* **Žrtev zagonetnega zločina.** Nedavno so našli kmetje vrhu Golobinjaka 20letnega fanta Antona Jarca z Malega vrha pri Mirni peči mrtvega. Ker so domačini sodili, da je fant v vinjenosti zmrznil, so ga dali starši po običajnem mrliškem pregledu pokopati. Kmalu pa se je razširila v okolici govorica, da pokojnik ni postal žrtev mraza, nego da je bil ubit. Sodnozdravniška komisija je zaradi tega raztelesila truplo, ki ga je dalo izkopati novomeško državno tožilstvo, in ugotovila, da je bil pokojni Jarc udarjen preko desnih senc z nekim topim predmetom s tako silo, da mu je počila lobanja, kar je povzročilo takojšnjo smrt. Orožništvo sedaj išče neznanega ubijalca.

* **Zavraten napad z nožem.** Na Silvestrovo je odšel 40letni posestnik Ivan Povše iz Močvirja v občini Bučki v svoj vinograd po vino za praznike. S seboj je povabil štiri okrog 20letne fante iz Dolenjega Močvirja, in sicer brata Alojzija in Josipa Morgeleta, Josipa Znideršiča in Alojzija Lekšeta. V zidnici so se prav dobro gostili do kake 10. zvečer, nakar so odšli v najlepši slogi domov. Na razpotju v Dolenjem Močvirju so se fantje okrog 23. poslovlili od gostitelja ter krenili svojo pot. Tako tudi Povše, ki je imel še kakih 100 korakov do domače hiše. Na poti proti domu pa je Povše nenadoma začul za seboj korake in v istem hipu tudi udarec z nožem v hrbet. V napadalcih je spoznal Josipa Morgeleta in Josipa Znideršiča. Morgele je prizadel Povšetu enajst večjih in manjših ran, od teh pet v hrbet, ki so zlasti nevarne, ker so mu bila rafena tudi pljuča. Povšeta so pripeljali v kandijsko bolnico. Sirova pokvarjenca se bosta morala zagovarjati pred sodiščem.

* **Zagoneten umor v Medmurju.** Te dni zvečer so kmetje v vasi Vješčici pri Strigovi našli pred njegovo hišo mrtvega posestnika Martina Zizića. Zagoneten primer so javili oblasti, ki je takoj začelo preiskavo in ugotovilo, da je bil Zizić umorjen, in sicer ga je nekdo udaril z nekim topim predmetom po temenu ter mu prizadel smrtonosno rano. Sodijo se, da se je izvršil roparski umor.

* **Spet novorojenček v Dravi.** Pri dupleskem mostu so našli te dni v Dravi v rjav papir zavito truplo do 6 mesecev starega novorojenčka, ki je bil očitno mrtvorjen. To je v teku kratkih dni že drugi novorojenček v Dravi. Oba sta bila zavita na enak način in v enak papir, zato sodijo oblasti, da sta bila oba vržena v Dravo od osebe, ki se peča z odpravljanjem plodov.

* **Ciganska nadloga.** V Št. Lambertu so imeli celih osem dni v gostih cigane. Županstvo jim je dovolilo osemdnevno bivanje v občini, kateri čas so cigani dobro izrabili za izkoriščanje občanov. Kjer so se ustavili, so zahtevali živil in krme, vse seveda proti plačilu. Kmetje, ki so se jih bali, jim niso ničesar zaračunali. Ciganska družba je štela čez 25 oseb na 5 vozovih in 11 konj. Cigani so popravljali tudi kotle za žganjekuho. Nekemu kmetu so popravili tako kotel, da je bil videti kakor nov. Ko pa ga je posestnik natančno pogledal, je videl, da slabše drži vodo kakor prej. Čez osem dni je ciganska družina zopet odšla na veliko veselje občanov. Naj bi se tako potepanje ciganov enkrat že odpravilo!

* **Opeharjena nevesta.** Kuharica Pepca Z. se je v Ljubljani spoznala z nekim Josipom Križnarjem s Koroške Bele, po poklicu sodarjem. Ker ji je obljubil, da jo bo poročil, mu je kupila popolnoma novo črno obleko, suknjo, klobuk, čevlje, kravato in tudi perilo. Sploh ga je oblekla od vrha do tal. Izročila mu je tudi nad 1000 dinarjev v gotovini, kar je seveda hvaležno sprejel. K poroki pa ga ni bilo fant, ko je imel obleko in denar, se je premislil in jo neznanu kam popihal. Sleparja zasledujejo.

* **Brezposelno tovarišico je okradla.** Ze večkrat predkaznovana 28letna brezposelna služkinja Neža Obrezova od Sv. Jurija ob južni železnici se je seznanila v Hüttigovi posredovalnici služb v Celju z brezposelno služkinjo Potočnikovo iz okolice Slovenjgrada. Ker nista našli primerne nameščenja, sta se podali v mesto

in je shranila Potočnikova svojo prtljago v kolo-dvorski garderobi. Ko je hotela še zakleniti v košaro svojo denarnico z vsebino 1500 dinarjev, ji je Obrezova to odločno odsvetovala, češ, da ni varno. Potočnikova jo je poslušala in je denar vzela s seboj, kamor sta dekleti odšli nekoliko poveseljačit. Ko sta se zvečer vračali, je Obrezova med potjo naprosila tovarišico, naj ji posodi plašč, češ, da jo neusmiljeno zebe. Ta ji je res ustregla. Ze čez nekaj minut pa ji je Obrezova zopet vrnila plašč, češ, da se je že ogrela. Seveda je medtem izmaknila iz plaščevega žepa ves denar. Potočnikova je tatvino opazila šele v mestu in jo prijavila policiji. Obrezovo so aretirali, vendar denarja pri njej niso našli. Nedvomno ga je nekje skrila.

* **Tatvina v gostilni.** V nekem novem vino-toču v Celju je izmaknil 46letni pečar Jakob Podgoršek, po rodu iz okolice Ptuja, uslužben v zadnjem času pri pečarskem mojstru Pavšerju, zlatarju Alojziju Bučarju iz žepa 11 ženskih zlatih ovratnih verižic in osem zlatih obeskov. Bučar je tatvino kmalu opazil in je bil Podgoršek še isto dopoldne aretiran. Policija je zaplenila pri njem, oziroma je našla na cesti, kamor jih je deloma odvrnel, deset verižic, dočim je ena verižica in osem obeskov izginilo brez sledu.

* **Ljudje, ki trpe na otežkočeni telesni potrebi** in ki jih zaradi tega mučijo krvno prenapolnjenje trebuha, pritisk krvi na možgane, bolečine v glavi, močno utripanje srca, potem oni, ki trpe na boleznih dančne sluznice, fišurah, hemoroidalnem zamotku, fistulah, jemljejo za iztrebljenje črevesa zjutraj in zvečer po četrtno **«Frane Jožefove» grenčice.** Vodilni zdravniki kirurških zavodov izjavljajo, da se poslužujejo **«Frane Jožefove» grenčice** po operacijah z najboljšim uspehom. **«Frane Jožefova» grenčica** se dobiva v vseh lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

Po vsej Sloveniji gre glas: Le „Domovina“ je za nas!

Božična zvezda

(Pripovedka.)

Minila so tisočletja, odkar je Stvarnik preizkusil angele.

«Zdaj bom videl, kakšne so moje zvezde! Moj sin se bo rodil. Katera naj mu sveti? Katera je vredna, da naznani zemlji rojstvo Boga človeka?» se je vprašal sivi Bog oče in se zamislil.

Ze so se vrstile zvezde pred božjim prestolom. Prihajale so največje in najmanjše.

«Rodil se bo človek, ki bo najbednejši in najrevnejši. Povit bo v plenice in v skromne jaselece položen. Želim pa, da bi rojstvo kralja vseh revežev naznanjala zvezda, ki hoče sama svetiti nad skromnim hlevcem tega siromaka. Katera hoče tjekaj v Betlehem?»

Nobena ni odgovorila. Ponosno so sijale pred prestolom Najvišjega in se čudile, da jih kliče zato, da bi blestele nizko nad hlevom novorojenega reveža.

«Zakaj ne marate oznanjati s svojim svitom rojstva kralja vseh ponižanih in teptanih?» je vprašal Bog.

Molčale so.

Tedaj je pa prihitela zadnja zvezdica. Skromna in miahna je bila, toda sijala je prijazno kakor lučka v temi, ki kaže trudnemu popotniku pot:

«Odpusti mi, Bog in gospodar moj! Nisem mogla prej prihitefi. Na tvoj ukaz sem takoj odplula na pot. Vendar nisem mogla pravočasno k Tebi. Bila sem zelo daleč. S jala sem nad skromnim gorskim kotičkom, ki so ga vse moje sestre prezrle. Vsoli so me bili tisti gorjanci, ki sem jih vodila po njihovih mračnih stezah. Blagoslavljali so me in Tebe hvalili. Bila sem srečna!»

Bog se je nasmehnil:

«Kako se imenuješ?»

«Nimam imena. Preskromna sem in pre-neznatna, da bi imela svoje ime. Cemu tudi? Srečna sem, da morem koristiti človeštvu in izpolnjevati svojo dolžnost!»

Stari Bog je pogladil svojo brado:

«Kmalu se bo rodil kralj vseh pozabljenih in ponižanih. V skromnem hlevu bo ležal. Volič in osliček ga bosta ogrevala s svojo sapico. Jaz pa hočem, da sije nad njegovim hlevom zvezda in kaže pot trem modrecem, ki ga bodo iskali. Nobena se ne mara ponižati in blesteti nad hlevčkom. Morda bi ti sijala?»

Zvezda je vtrepetala od radosti:

«Kako rada! Preproste, skromne in uboge ljudi imam najrajši. Povej mi, kam naj splavam in takoj bom pohitela tjekaj!»

Božje obličje je zasijalo in se takoj zmračilo. Stvarnik je jezno zagrmel nad drugimi zvezdami:

«Poberite se, nevrednice, ošabnice! Tavajte po nebeškem zvodu in iščite same svoj smoter! Često boste zašle. Zadele se boste druga v drugo in se uničile. To naj bo vaša kazen, ker ste prevzetnice! Niti ne veste, da ste prezrle mojega Sina, ki se je ponižal in postal kralj siromakov. Ti pa, zvezdica mila, se boš imenovala zvezda božjega rojstva! Tri modre boš spremila k jaselecem in privabila k hlevu skromne pastirice, da bodo vedeli, kje bo počivalo Dete božje!»

Zvezde so zatavale v veselju, skromna božična zvezdica pa je srečna trepetala pred božjim obličjem.

Dahnil je Stvarnik vanjo in ji dejal:

«Pojdi! Repatica si postala. Blestela boš odsej bolj ko druge zvezde. Samo enkrat te bo videlo človeštvo. Potem priplavaj nazaj v moje neizmerne višave, kjer boš svetila pred menoj!»

Zvezdica je začutila čudežno toploto božjega diha. Vsa je zagorela in se sama čudila svoji izpremembi. Videla je, da rase, da gori vedno silneje in izžarja silno svetlobo. Splavala je v nižavo, kjer je našla tri modre in jim zasvetila. Nato je obvisela nad božjim hlevcem in blestela pastircem, ki so hiteli k jaselecem moliti božje Dete.

Druge zvezde so žalostne tavale okoli.

Še zdaj posebno živo migljajo, ko hite vsako leto na božični večer preko neba. Božje Dete hočejo videti in svojo sestrico iščejo. Začo žare tako jasno in čudežno milo. Božjega deteta pa ne bodo več našle in tudi sestrice ne, zakaj božična repatica plav pred božjim prestolom, kjer bo svetila vse veke

Gustav Strniša.

Usoda prevzetnika

(Pripovedka.)

V starih časih enkrat je živel človek z imenom Migeč. Po poklicu je bil čevljar. Toda to rokodelstvo je mojstru Migcu tako malo neslo, da včasih niti za živež ni zaslužil.

Čevljarček je sicer vsak dan molil k sv. Krišpinu, patronu in pomočniku kopitarjev, in ga prosil, naj mu pomore v bedi, vendar se mu je gođilo od dne do dne slabše.

Ne smemo se torej čuditi, da je bil ubogi mož od jutra do večera nataknen. Vse ga je jezilo. Po cele dneve je križem rok presedel v svoj delavnici in poslušal klavirno kruljenje svojega trebuha. Nekega dne, ko je bil posebno lačen, je čevljarček v črnem obupu zlomil šilo, treščil kopito ob tla in zaklical: «Če mi moj patron noče pomagati, naj mi pomaga vsaj vrag!»

V tistem hipu so se odprla hišna vrata in v delavnico je stopil star gospod, katerega je spremljal sivobrad služabnik, ki je nosil v roki velik ovaj.

Gospod se vsede in prosi čevljarja, naj mu umeri in naredi nove čevlje.

«Kako naj Vam naredim novo obutev, če nimam nič usnja», je odgovoril mojster Migeč čmerno.

«Usnje sem prinesel s seboj!» reče gospod in migne slugi.

Sivobradec razveže zavoj in razgrne po tleh najlepše črno usnje. Bilo ga je mnogo več kakor za par čevljev.

Mojster Migec si je zažvižgal neko poskočno in se hitro lotil dela. Bil je spreten in urnih rok. Novi čevlji so bili izgotovljeni v najkrajšem času.

Gospod se sezuje in obuje nove čevlje. Svoje stare čevlje pa izroči mojstru Migcu in mu reče: «Vzemite kot plačilo te stare čevlje. To niso navadni čevlji. Iz njih si lahko narežete najlepše usnje. Čevljev bo ostal vedno cel; bolj ko boste rezali, več bo blaga!»

Mojster Migec napravi kisel obraz: da bi mu stari pošvedrani čevlji dajali novo usnje, se mu je videlo nemogoče.

Neznanec vidi čevljarjevo nejevoljo in nejevero, pa mu veli, naj vzame krivec in naj reže. Migec prime čevljev in ga začne rezati. V njegovo največje strmenje je letelo od starega čevlja najlepše novo usnje. V hipu je bila vsa delavnica nastlana z usnjem, dočim se na čevlju niti ni poznalo, kje je rezal.

Presenečeni čevljar se hoče zahvaliti neznanemu dobrotniku, a gospod je že izginil, ne da bi mojster opazil, kdaj in kako. V delavnici je ostal le sivobradi služabnik.

«Jaz ostanem lahko pri Vas za pomočnika», se ponudi stavec. «Sem izvežban čevljar. Plače ne zahtevam, pač pa prosim, da bom dva dni v tednu smel delati obutev za mestne reveže. Usnja ne bo zmanjkalo.»

Mojster Migec je vesel udaril tujcu v roke. Nato sta se pridno lotila dela. Mojster Migec se je neizmerno čudil spretnosti svojega pomočnika. Dočim on, mojster, ni izgotovil še niti enega para čevljev, jih je stari pomočnik izgotovil najmanj deset parov. Migec je kar strmel in od dne do dne bolj spoštoval svojega pomočnika.

Čevljar je kmalu spoznal, da njegov pomočnik ni navaden človek. Nikdar ni jedel ne pil, a delal je podnevi in ponoči. V temi se mu je svetila glava tako, da ni potreboval svetiljke. Vsak teden je novi pomočnik razdelil mnogo parov čevljev med mestne reveže, ki so v trumah prihajali k njemu.

Nekega dne pa je čudoviti Migčev pomočnik izginil brez sledu. Vzela ga je noč. Čevljar ga ni videl nikdar več.

V čevljarjevo hišo se je medtem naselila sreča. Ko je njegov pomočnik izginil, je bil mojster Migec že bogat mož. Ker mu ni bilo treba kupovati usnja, si je polagoma nabral lepo premoženje. Tudi zredil se je in dobil lep trebuh. Ker je bil bogat in sit, se mu ni ljubilo več delati. Svoja šila in kopita je pometal v ogenj.

Počasi je nekoč bedni čevljar Migec postal znamenit mogotec. Ljudje so se spoštljivo odkrivali pred njim. Migec je začel nositi lakaste čevlje, frak in cilindar ter se je vozil v kočiji. Postal je ošaben, častilakomen sebičnik. Siromake je zaničljivo preziral. Nikomur ni hotel pomagati.

Vdal se je šumnemu življenju. A njegovo blagostanje je začelo propadati. Bog je grešnemu veseljaku odvzel svoj blagoslov. Nekega dne je gospod Migec prestrašen opazil, da mu je izginil oni čudoviti čevljev. S čevljevem je minila tudi sreča. Prišle so nad Migca razne nesreče in ga uničile. Kup denarja je skopnel popolnoma.

Kmalu je čevljar Migec postal še večji siromak, kakor je bil prej. V skrajnem uboštvu je nesrečnik zapisal svojo dušo vragu, a hinavski zlodej mu ni hotel pomagati, pač pa ga je nekega dne zgrabil in odnesel v pekel, kjer ga je zmašil v ono peč, v kateri so se pekli največji grešniki.
E d v a r d.

Povodni mož u mlaki

Gospod Hudoklin, lastnik dokaj obširnega trebuha in veleposestnik kocinastih bradavic, je bil navadno zelo štedljiv, skoraj skop človek, ki ni ne kadil ne pijačeval ne igral, a tudi družbe nežnega spola se je skrbno izogibal, vedoč, da

imajo ženske navadno velike in številne želje, katerih izpolnitev stane kavalirja vedno lepo vsotico denarja. Toda omeniti moram, da ta vzdržnost in skromnost gospoda Hudoklina ni trajala skozi vse leto. Enkrat v letu, na praznik svojega patrona, je tudi gospod Hudoklin začutil silno hrepenenje po zabavi in razvedrilu. In privoščil si je temeljito vse grešne sladkosti, kar jih je na razpolago na tem pokvarjenem svetu. Ob takih prilikah so izginile vse one vsega spoštovanja vredne čednosti, katere so skozi vse leto dičile okroglega in ne posebno dolgega gospoda Hudoklina.

Torej na praznik svojega patrona se je gospod Hudoklin prelevil iz solidnega človeka v pravcatega pijanca, kvantača, igralca in ženskarja, kar je seveda zelo pogubno vplivalo na njegovo rejeno listnico. Končna posledica teh vsakoletnih godovnih zabav in proslav je bila ta, da so gospoda Hudoklina lepo vrgli na cesto, kajti v pijanosti je bil gospod Hudoklin jako siten in nemiren element, ki je pikal in zbadal in delal zgago, dokler se ga niso iznebili s tem, da so ga po zračni poti poslali skozi vrata.

Ko je potem s sladkim sokom vinske trte prenapolnjeni gospod Hudoklin kolovratil proti domu, je imel navadno razne čudovite privide in domisleke, da se je kregal z luno na nebu, misleč, da je to njegova stara, ki ga hoče komandirati. To pijano jadrnanje proti domu se je šestokrat končalo jako klavrno. Do doma gospod Hudoklin skoro nikdar ni prišel, bodisi da je obležal v obcestnem jarku ali pa zlezal v kakšen svinjak, domnevajoč, da je prišel na svoje pristojno mesto. Dobrosrčni pujski so tujega vsiljivca sprejemali s grdum kruljenjem in cviljenjem, da se je zbudil gospodar in prišel pogledat, zakaj so njegovi ščetinci tako nemirni. Ob takih prilikah je gospod Hudoklin prejel marsikak grenek udarec, ker ga je kmet, v katerega svinjak je Hudoklin zlezal, smatral za tatu, ki mu hoče odnesti pujske. Vrhu vsega pa je v enem takih primerov neka hudokrvna svinja ubogemu gospodu Hudoklinu odgriznila skoro polovico ušesa.

Iz strahu pred svojo ljuto ženico ni gospod Hudoklin svojega patrona nikdar proslavljal v vaški krčmi, temveč v bližnjem trgu, kjer je gostilničar Mezinček točil najboljša vinca.

Kakor običajno je gospod Hudoklin tudi lani temeljito počastil svoj god. Bilo je že pozno proti jutru, ko je mali debeluhar pošeno nasekan motovilil iz trga proti domači vasi. Opetekajoč se kakor živ potres, se je gospod Hudoklin bližal mestu, kjer se je poleg ceste nahajala napol osušena mlaka, v kateri je bilo le še malo vode, a zato več blata. Kraj ceste poleg mlake so stali dokaj visoki kamni. Ko je gospod Hudoklin zagledal te kamne, se mu je hipoma zazdelo, da so se kamni izpremenili v lepe in zapeljive deklice. V srcu gospoda Hudoklina se je porodila ljubezen, pa je razširil roke, da bi objel eno teh krasotic. Tedaj pa je izgubil ravnovesje, se prekucnil čez kamen in telebnil z glavo naprej v mehko blato. Glasno je pljusnila umazana voda, navdušeno regljanje žab je z mahom prenehalo.

V mlaki je bilo baš dovolj vode, da je bil mali gospod Hudoklin v hipu premočen od glave do nog. Nekaj mlakuže mu je celo ušlo skozi usta v želodec in se pomešalo z žlahtnim vincem.

Mrzli vodni element je kolikor toliko iztrezil gospoda Hudoklina, ki je začel delati s polno paro, da bi svoje težko telesce izvlekel iz mehkega blata, v katerega se je globoko pogreznil. Potil se je kakor duša v vicah, a ves njegov trud je bil brezuspešen. Ni se mogel spraviti na noge in se ni mogel. Z besno silovitostjo je ril po blatu in brcal z nogami in rokami okrog sebe. Ako se mu je po daljšem trudu posrečilo, da je gorenji del telesa izvlekel iz blata, se mu je pa zadnji del udril v mehko testo. Enkrat je molel glavo iz blata, enkrat noge. Kakor majhen sod se je premetaval po mlaki. Kalna voda je pljuskala, blato je pršelo na vse strani. To besno čofotanje se je razlegalo daleč naokrog.

Medtem se je zdanilo, a gospod Hudoklin tega niti opazil ni, tako je bil zatopljen v reševalno

akcijo. Njegov položaj je bil obupen in smešen obenem. Bolj ko je brcal in poizkušal, potegniti svojo osebo iz blata, bolj je lezel pod površje.

Od vasi sem se je kriče pripodilo nekaj otrok, namenjenih v šolo. Ko so se malčki bližali mlaki in zaslišali silno sopihanje, so prestrašeni obstali. Opazili so, kako se v mlaki premetava črna neznanca zver ter rine in brca okrog sebe, da prši blato daleč naokrog.

«Joj, kako čudna zver!» je zaklicala Tončka.

«To je gotovo povodni mož!» je trdil Kašoliznikov Cirilček.

«Ali pa morski volk!» je pripomnila Grilova Binica.

«Gotovo je povodni mož!» je trdil Kašoliznikov Cirilček. «Vrnimo se! Ako nas povodni mož zagleda, nas bo vse pojedel!»

V diru so se vrnili otroci v vas. V hipu se je od hiše do hiše raznesla novica, da se je v vaško mlako priklatil sam divji povodni mož. V trenutku je bila vsa vas zbrana na kupu. Ugibanja in govorjenja ni bilo ne konca ne kraja.

«Ljudje božji, le gledat pojdimo, da se na lastne oči prepričamo, ali se je v naši mlaki nastanil res povodni mož ali kakšna druga morská pošast!» se je oglasil Krjavljev Toni, vaški čevljar in modrijan.

Dolga procesija ljudi je zapustila vas in se pomikala proti mlaki. Pred vsemi drugimi je z orjaškimi koraki stopal dolgi mojster Sakramiš, vaški fabrikant in izdelovalec čepic in copat. Bil je od vseh vaščanov najbolj firbčen človek; zato se je tako žuril, da bi si prvi napasel radovednost nad povodnim možem v mlaki. Toda, ko je zaslišal iz mlake besno čofotanje in opazil črno točko, ki se je valila po blatu, mu je postalo tesno pri srcu. Noga mu je zastala.

Vaščanje so se ustavili dober četrt kilometra pred mlako. Dalje se ni upal nihče.

«Res, povodni mož je v mlaki, povodni mož!» so si šepetali na ušesa. Vseh se je polotil strah.

«Eh, kaj se bomo bali!» se je razhudil Krjavljev Toni. «Le naprej, fantje in možje! Če ubijemo povodnega moža, bomo za njegovo kožo prejeli lepe denarce!»

«Ali je povodni mož kaj nevarna zver? Ali kaj hudo ugrizne?» je vpraševal strahopetni trgovec Stisjenec.

«Pogum, fantje, pa nič strahu! Jaz sam se upam pokončati povodnega moža in ga odreti na meh!» se je bahal mojster Toni, čeprav so se mu neusmiljeno tresle hlačice na suhih nožicah.

Nekaj mož in fantov je popadel pogum. V naglici so si priskrbeli nekaj kolov in jo nato mahnilo proti mlaki. Gorje ti zdaj, povodni mož, gorje!

Marsikdo se je že veselil na tihem, da bo pri prodaji kože povodnega moža tudi dobil nekaj dinarjev. Zato mi pač ni treba opisovati razočaranja vaščanov, ko so slednjič spoznali, da tisto, kar je čofotalo po mlaki, ni bil ne povodni mož ne morski volk, ampak dični gospod Hudoklin v vsej svoji obilnosti.

Po daljšem trudu so debelina vendarle srečno privlekli iz blata. Da ni bil, tako obložen z blatom, videti prav nič eleganten, si lahko mislite. Naložili so ga v šajtergo ter ga med glasnim vikom in krikom odpeljali na njegov dom.

Kako je gosa Hudoklinka sprejela svojega možička in kako ga je očedila, pa spada za zastor zakonskih skrivnosti.
E d v a r d.

IZ POPOTNIKOVE TORBE

SOKOLSTVO POLJANSKE DOLINE V LANŠKEM LETU.

Gorenja vas, januarja,

V začetku novega leta, 4. in 6. t. m., so se vršili občni zbori naših sokolskih društev.

V nedeljo 4. t. m. dopoldne je bil občni zbor čete v Leskovci pod Blagošem tik ob državni meji. Matično društvo Gorenjo vas - Poljane sta zastopala br. starešina Ivo Šorli in br. Ciril Jerb. Četa šteje 20 članov, vendar je zelo agilna.

Ustanovljena šele jeseni je imela že dve prav dobro uspeli prireditvi.

Drugi občni zbor se je vršil istega dne popoldne, in sicer ga je imela sokolska četa na Savodnju (Nova Oselica), tudi tik državne meje. Matično društvo so zastopali starešina br. Ivo Šorli, br. Fran. Rebolj in br. dr. Milan Gregorčič. Četa, ustanovljena tudi šele lani, ima že svoj dom. Ni sicer kaka palača, a za ondotne razmere primeren dom. Zbor je bil polnoštevilno obiskan. Poleg običajnega dnevnega reda je bilo tudi predavanje br. Rebolja o upravi in prosvetnem delu Sokola, in br. dr. Gregorčiča, okrajnega zdravnika, o sokolski vzgoji in njenem vplivu na človeški organizem. Četa je priredila v kratkem času svojega obstoja več prireditev, ki so bile dobro obiskane in so lepo uspeli. Tudi telovadba se z vnmemo goji. Z občnim zborom se je četa pretvorila v samostojno sokolsko društvo, ki šteje nad 60 članov. Tedaj sta v Poljanski dolini odslej dve samostojni sokolski organizaciji.

Tretji občni zbor pa je imelo matično društvo na dan sv. Treh kraljev v Sokolskem domu v Gorenji vasi pri prav povoljni udeležbi. Zbor je otvoril starešina br. Ivo Šorli s pozdravom vsega članstva in omenil vse za Sokolstvo med letom važnejše dogodke. Drugi društveni funkcionarji so podali izčrpna poročila, iz katerih je razvidno, da je Sokol Gorenja vas - Poljane v polni meri izpolnjeval naložene mu sokolske dolžnosti. Telovadba članstva in naraščaja se je vršila v redu. Želeti bi pa bilo, da se v tem letu še razširi na šolsko mladino.

PISMO IZ TREBNJEGA.

Trebnje, januarja.

Gospod urednik, nikar se ne jezite, tudi pri nas se včasih kaj zgodi! Da pa ne boste mislili, da smo Trebnjanci zaspani, Vam javimo nekaj novic.

Kriza je tudi tu zajela predvsem našega kmetiča. Vse mu leži doma; vino, poljski pridelki in celo les. Vendar Dolenjec ne obupa. Uvidel je, da mu bo precej pomagala iz te krize čim večja izobrazba in se je zato z navdušenjem oprijel nove kmetijske nadaljevalne šole, ki se je 11. t. m. ustanovila v Trebnjem. Mnogo brige so vložili v to šolo občinski odbor z agilnim županom gospodom Josipom Zupančičem in tudi drugi krajevni činitelji, posebno pa sreski kmetijski referent g. Fran. Malasek, ki se je osebno udeležil ustanovitve in bo tudi sam poučeval v šoli poleg domačih znanih strokovnih učiteljskih moči. Šola bo trajala deset tednov, v jeseni pa se bo nadaljevala kot redna šola. Vpisanih je 25 resnih in vnetih mladih kmetijskih fantov, ki bodo enkrat pomagali dvigniti gospodarstvo naše zapuščene Dolenjske.

Skrbi se pa pri nas tudi za splošno prosveto. To nalogo vrše razna prosvetna društva. Pri tem ne smemo pozabiti starega bralnega društva, ustanovljenega pred 40 leti, ki je 11. t. m. na rednem občnem zboru podalo točen račun svojega velikega narodnega dela in po lastni želji z vsem svojim inventarjem prišlo v Sokola, ki je danes njegov vreden naslednik. Bogata in bojev polna je zgodovina tega društva in preko 500 članov je štelo društvo do zadnjega časa. Slava in čast delu tega res narodnega bralnega društva v Trebnjem!

Sokolsko društvo je danes v najlepšem razvoju, kar je pokazal lep občni zbor, ki se je vršil v nedeljo 11. t. m. v gostilniških prostorih gospoda Pavlina ob častni udeležbi skoraj treh četrtin vsega članstva. Vsa poročila so bila samo slika resnega dela in uspehov, ki mu jih želimo še več. Prisotni župni delegat br. Pavčič je v lepih besedah pojasnil pomen in naloge novega Sokola.

Pri volitvah se je društvena uprava razširila, v ostalem so ostali na svojih mestih vsi dosedanjí agilni sokolski delavci. Le krepko naprej!

Dobro se razvija tudi Prosvetno društvo, ki redno prireja igre. Splošno je družabnost v Trebnjem prav živahna, kar je prav in hvale vredno.

—ar.

NAŠI NA TUJEM

HOLANDSKO PISMO.

A y g e l s h a v e n, januarja.

Iz vseh drugih krajev se Slovenci bolj oglašajo v «Domovini» kakor mi iz Holandije. Čitali smo nedavno v nekem listu, kakšne dobrote uživajo Slovenci v Holandiji. Toda tudi tukaj ni vse zlato, kar se svetli. Zaradi tistega članka jo bo morda še marsikdo iz Slovenije primahal v Holandijo, ker si pač vsakdo želi lepega življenja. Ko bo pa prišel sem, ne bo vedel, kaj naj stori, ker ne bo dobil dela.

Minulo leto smo imeli misijon. Prav v velikem številu smo se ga udeleževali in opravljali svoje pobožnosti.

V prejšnjih letih ni bilo tukaj toliko Slovencev, kakor nas je sedaj. Takrat smo tudi lepo zaslužili. Sedaj pa imamo bolj skromen zaslužek in si ne moremo privoščiti nikakih zabav. Društvo sv. Barbare nam še kdaj po nizkih cenah priredi kakšno igro v slovenskem jeziku. Škoda, da je skoro vedno več igralcev kakor gledalcev.

Rojakov nas je sedaj tukaj že na tisoče, pa smo menda tu samo taki, ki smo primorani, iti po svetu. Dotični list je pisal, da zaslužimo 30 holandskih goldinarjev na teden. Žal, nam od tega precej odtegujejo, tako da nam ostane povprečno samo 10 goldinarjev. Ceste so res lepe, kakor smo brali. Zato pa tudi plačujemo precejšnje davke za ceste. Domačini nas gotovo nekaj vpoštevajo, ker imajo od nas korist. Tisti samski domovi, o katerih smo brali, so prav slični našim samostanom. Postrežbo vrše usmiljene sestre. Hrana pa ni prav nič izvrstna.

Delo je prav hudo in ni zaslužek prav nič primeren za naporno delo. Če pa česa ne moreš napraviti, plačaš kazni.

A. Č.

Novice iz Amerike. Po vesteh iz Chicaga se naš operni pevec Svetozar Banovec pripravlja za drugi nastop pred ameriško publiko v Chicagu. Koncert bo 15. februarja. — Slovenski župnik v Milwaukeeju, g. Luka Gladek, je nedavno praznoval petindvajsetletnico svojega duhovniškega delovanja. Jubilat se je rodil 17. oktobra 1880. v Stari Oselici v Poljanski dolini Gimnazijo je dokončal v Kranju, semenišče pa v Ameriki. — V mestni zbornici v Blyju so se meseca decembra minulega leta vršile volitve. Izvoljen je bil župan in trije mestni odborniki, med temi dva Slovenca: Ivan Kapš in Ivan Tavželj. Ker je bil že prej izvoljen Štefan Banovec, so sedaj v mestni zbornici trije Slovenci.

V Chicagu je požar zahteval življenje več rojakov. Na božični dan je v Chicagu nastal požar, ki je napravil veliko škodo in zahteval tudi več človeških žrtev, večinoma Slovencev. Goreti je začelo v drugem nadstropju neke hiše na stopnicah in ogenj se je tako hitro razširil, da se stanovalci goreče hiše niso mogli rešiti. V drugem nadstropju je stanovalo osem moških v samskih stanovanjih. Od njih se je rešil samo eden, ki je skočil skozi okno drugega nadstropja na cesto in po naključju ostal nepoškodovan. Bil je Luka Lovrenič, ki je takoj po rešitvi začel klicati na pomoč, zbudil v prvem nadstropju stanujočo rodbino Franca Zvonarja in jo tako rešil gotove smrti. V plamenih so našli smrt 49letni Josip Lučič, njegov 43letni brat Maks Lučič, 63letni Maks Stepič, 48letni Josip Bebek, 53letni Viktor Miheve, 55letni Tošo Kusevič in 40letni Niko Flemik. Oblastva so uvedla preiskavo in ugotovila, da je nastal ogenj zaradi tega, ker je nekdo vrgele na tla nedokajeno cigareto, ki je zažgala preprogo. Štiri nesročnike so našli v posteljah; bilo je očitno, da jih je ogenj presenetil v spanju in da so se zadušili. Trije so ležali popolnoma ožgani na stopnicah. Hiša je bila Zvonarjeva last.

ŽENSKI VESTNIK

Za kuhinjo

Ruska predjed. Kuhano goveje meso zreži na kocke. Vložene kumarice dobro izperi in jih tudi zreži, istotako kuhano pesce. Dan prej namoči v mleku slanika, potem ga izperi, očisti in zreži. Vse to skupaj polij z oljem in kisom ter zmešaj kakor navadno solato. Če imaš malo telečje pečenke ali pečene kokoši, tudi to lahko daš zraven za priboljšek.

Orehov kipnik z vinskim šatojem. Osem dek sirovega masla in šest rumenjakov mešaj, da se speni, potem dodaj osminko kile sladkorja, ščep cimta, nageljnovih klinčkov (stolčenih seveda) in limonove lupinice ter mešaj še deset minut. Potem primešaj osminko kile zmletih orehov in sneg šestih beljakov. Model ali pa kozo dobro namaži s sirovim maslom ali mastjo, posujz moko in stresi pripravljeno zmes noter, nato deni peč. Peči približno tri četrt do ene ure. Pečeno daj z vinskim šatojem na mizo. — Vinski šato napravi tako-le: Četrť litra belega vina, šest rumenjakov, dvajset dek sladkorja, malo limonove lupinice, vse skupaj zmešaj v loncu. Potem postavi lonec v krop in mešaj neprestano pol ure, da se šato zgosti. Šato mora biti gost, da žlica v njem pokonecu stoji.

Torta iz ocvirkov. Četrť kile ocvirkov zmelj in stroju (lahko jih pa tudi drotno sesekljaš) in jih deni na desko, zraven dodaj četrť kile moke, 11 dek sladkorja, eno jajce, od pol limone sok in lupinico, ščep cimta in žlico ruma. Vse to dobro zgneti, ugnetenno deni za eno uro na hladno počivat. Tortni model namaži. Potovico testa razvaljaj v velikosti tortnega modela, ga namaži s poljubno mezgo, povrhu pa napravi iz druge polovice testa mrežico. Torto peči približno eno uro. Daš jo lahko toplo ali pa hladno na mizo.

Praktični nasveti

Krpanje gumijastih plaščev. Ako se nam dežni plašči malo raztrgajo, zalepimo raztrgana mesta z ameriškim obližem (levkoplastom) na notranji strani. Raztrgani del plašča položimo na mizo, luknjo lepo poravnamo (seveda le, če ne manjka blaga na raztrganem mestu) in jo zalepimo z obližem. Tako lahko dobro zakrpamo plašč, ki je tudi na zakrpanem kraju nepropustljiv za mokroto kot poprej. Dobiš pa v trgovini tudi že primerne krpice, s katerimi lahko zalepiš gumijaste dežne plašče.

Madeže od črnila iz marmornatih belih plošč odpravimo na ta način, da nakapljammo na madež limonovega soka in ta sok spet s krpo popijemo. To je treba večkrat ponoviti, lahko pa tudi natresemo na madež kuhinjske soli in par kapljic terpentinovega olja, pa s kakim zamaškom iz plutovine madež izdrgnemo. Nazadnje ga je treba zdrgniti pa še s krpo. So pa še druga sredstva, kakor vodikov dvojni okis, razredčena solna kislina in slično, s čemer se dojo odpraviti taki madeži.

Najprimernejša preproga za otroške sobe je linolej. Najlaže ga osnažimo. In če otroci skačejo, ni prahu kot je to pri drugih preprogah. Pred postelje pa položimo majhne preproge, da otroci ne stopajo s postelje kar na hladna tla. Linolej varuje pred prehlajenjem, ker le greje, čeprav se zdi, da je mrzel.

Zime ne smemo prati v mrzli vodi, ker potem ni več kodrasta. Peremo, oziroma namočimo jo v vreli milnici, posodo pokrijemo, da se zima dobro pari, nato jo izperemo v vreli vodi in dene-mo sušit na sonce ali k topli peči. Popolnoma suho zimo zrahljamo potem z rokami (s strojem rahljati ni priporočljivo, ker gre preveč zime v izgubo in se tudi preveč raztrga). Ako pa rahljamo neopraño zimo, tedaj jo počkropimo nekoliko s petrolejem, da se rajši rahlja in tudi kodra.

Kadar si umivamo lase, dodajmo vodi par kapljic glicerina, ki naredi lase mehke in volne. Če so lasje zelo suhi, jih namažimo nekoliko z oljnim oljem. Dobro je umivati glavo s kuhanimi koreninami kopriv, a treba jih je skuhati na vodi ne na kisu, kakor je to navada. Kis naredi lase trde.

Če spuščamo kokoši pozimi v večjem mrazu na prosto, jim prej namažimo grebene z vazelino ali z oljem, da jim ne ozebejo.

ZANIMIVOSTI

× **V Rusiji se prihodnje leto uvede latinica.** Listi objavljajo vest, po kateri je v moskovski «Pravdi» bil te dni objavljen razglas komisarijata za prosveto, da se bo s 1. januarjem 1932. v Rusiji uvedla latinica. Službena abeceda bo latinica, in sicer ne samo za ruski jezik, nego tudi za vse ostale jezike v ruski državi. Cirilica se bo popolnoma odpravila in se tudi zasebna pisma ne bodo smela pisati v cirilici.

× **Silno naraščanje brezposelnosti v Nemčiji.** Brezposelnost v Nemčiji je zavzela silno katastrofalen obseg. Od 15. decembra je naraslo število brezposelnih za 300.000 in je doseglo dosedaj že 4.400.000 oseb. Delavstva se polašča vedno večje razburjenje. Poučeni krogi trdijo celo, da je dejansko v Nemčiji nad sedem milijonov ljudi brezposelnih in da gladuje 24 milijonov ljudi.

× **Brezžično oddajanje električnega toka.** Velikega pomena so poizkusi, ki jih delajo sedaj v Ameriki z brezžičnim oddajanjem toka za električne žarnice. Kakor poročajo listi, je našlo že najdeno in gre samo za praktično izpopolnitev, da se ne bo preveč toka izgubljalo med oddajanjem. Ko bo to doseženo, bo lahko imela električna razsvetljava zadnja gorska vasica.

× **Amerika bo izgnala 100.000 priseljencev.** V Zedinjenih državah je okrog 400.000 inozemcev, ki so prekršili zakone o doseljevanju. Od teh jih nameravajo najmanj 100.000 izgnati. Stroški za izgon bodo znašali 12 milijonov dolarjev.

× **Zanimiv predlog, da naj bodo dolgovi pri krčmarjih neiztožljivi.** Na pobudo osrednje zveze nemških abstinentnih organizacij na Češkoslovaškem je nemška socialnodemokratska stranka na Češkoslovaškem predložila parlamentu zakonski načrt, po katerem bi bili dolgovi za zapitke neiztožljivi. Najbrže bo ta zakon tudi sprejet, ker so ga že za poskušnjo uvedli na Slovaškem in se je tam dobro obnesel. V utemeljitvi načrta pravijo predlagatelji: «Točenje alkoholnih pijač na upanje naravnost zavaja k čezmernemu pitju in provzroča često lahkomišelnost delanje dolgov in gospodarsko propadanje manj imovitih slojev.»

× **Huda zima v Rusiji in na Kitajskem.** Zaradi silnega mraza, ki vlada po vsej Rusiji, je Botniško morje zamrznilo. Cela vrsta ladij je obtičala v ledu. Po dosedanjih podatkih je 17 parnikov primrznjenih v ledu, med njimi tudi več nemških. Ledolomilca «Krasin» in «Jermak» sta dobila ukaz, da napravita prosto pot in osvobodita primrznjene parnike iz težkega položaja. V Sibiriji je izredno huda zima. Na področju železniške proge Irkutsk—Čita doseza mraz —33, mestoma —34, v Irkutsku samem pa celo —41 stopinj. — Na Kitajskem vlada že nekaj dni jako hud mraz, kakršnega ne pomnijo niti najstarejši ljudje. Na stotine oseb je že zmrznilo. Skoro vse reke so zamrznile in je ustavljen po njih ves promet. V nekaterih zapadnih pokrajinah divjajo strahoviti snežni viharji, ki so zamedli vse ceste. Na debelo zapadli sneg je vrhu tega pomešan z drobnim peskom, ki ga zanaša vihar iz puščav.

× **Požar pogasili z vinom.** V madžarski občini Lotohegyju pri Veliki Kaniži je v neki hiši nastal ogenj, ki je zaradi hudega vetra grozil uničiti vso vas. Ker ni bilo vode, so domači gasili požar z vinom, ki so ga žrpali iz sodov. Celih šest hektolitrov je bilo treba, da so ogenj obvladali.

× **Najdba ptičjih okostnjakov iz davnih časov.** Asfalt, s katerim navadno pokrivamo ulice po mestih, se je nekdanj n'haljal v jezeru La Brea

pri Los Angelesu v Ameriki v tekočem stanju. V to jezero so v teku časa zašle številne živali, ki se potem niso mogle več rešiti iz goste tekočine. Prirodoslovci so spravili dosedaj iz tega jezera 4100 raznovrstnih ptičev, med njimi 500 svojevrstnih že izumrlih puranov.

× **Najdenčka so sežgali na grmadi.** V nemški vasi Gottschalingu na Češkoslovaškem je bil ob božičnih praznikih izvršen strašen zločin, ki je bil šele sedaj odkrit. Štirje drvarji so našli zavoj, v katerem je bil zavit novorojenček. Poleg otroka je bilo pismo, v njem pa 4000 češkoslovaških kron. V pismu je bil najditelj naprošen, naj vzgoji otroka, za kar bo dobival mesečno večjo vsoto denarja. Za prvo pomoč naj si vzame priloženo vsoto. Po kratkem posvetovanju pa so drvarji sklenili, da se iznebe otročiča, ki je močno jokal. Zažgali so ogenj in položili zavoj z otrokom na grmado. Otrok je zgorel med strašnimi bolečinami, brezsrčneži pa so si potem vsoto razdelili. Zločin bi ostal gotovo nerazkrit, da se ni eden udeležencev v pijanosti izdal. Orožniki so nato aretirali vse štiri drvarje, ki so po kratkem obotavljanju priznali svoj zverinski zločin.

× **Iznajdba vžigalice, ki se lahko 600krat prižge.** Dunajski kemik dr. Ferdinand Ringer je iznašel novo vrsto vžigalic, ki jih imenuje večne vžigalice. Večna vžigalica mu je prišla na misel na neki konferenci. Prižgati si je hotel cigareto, pa mu je vžigalica trittrak ugasnila. Tako zvano večno vžigalico je hotel spoučelka izdelati iz iste snovi, iz katere je narejena glavica švedske vžigalice. Težava pa je bila v tem, da je ta snov gorela kar naprej, čim se je užgala. Po dolgih poskusih pa se mu je posrečilo najti snov, ki jo je švedski snovi primešal in ki je omogočila, da se je dala večna vžigalica tudi ugasniti. Primešana snov razvije namreč mnogo dušika, zaradi česar večna vžigalica ugasne sama, če pade na tla. Mešanica, ki jo je izumil dr. Ringer, ima pa še to prednost, da je nezlomljiva, ni pa nič težja, kakor so švedske vžigalice. Večna vžigalica se prižiga tako, kakor švedska na posebno pripravljene ploskvi. Ena vžigalica se da okoli 600krat prižgati.

× **Strahote državljanske vojne na Kitajskem.** Ze dalje časa divja v pokrajini Kansu na Kitajskem državljanska vojna, ki presega po svojih grozotah najhujšo domišljijo. Po zadnjih podatkih je bilo v tej nesrečni pokrajini požganih na stotine mest in vasi in pomorjenih nad 250.000 ljudi. Prebivalstvo beži od kraja in je izpostavljeno najhujšemu preganjanju s strani roparjev in vojaštva. Nankingska vlada je odredila poveljniku v Lančovu, naj napravi konec državljanski vojni z vsemi sredstvi. Vladni krogi cenijo, da je bilo v vsej Kitajski pomorjenih v državljanski vojni več milijonov ljudi in da so popolnoma izumrle nekatere gosto obljudene in bogate pokrajine.

ZA SMEH IN KRATEK ČAS

Pisatelj in tat.

Slavni francoski pisatelj Balzac se je nekoč ponoči prebudil zaradi nekega šuma. Toda obležal je tiho in mirno gledal, kako neki vlomilec skuša vlomiti v njegovo pisalno mizo. Tedaj pa je pisatelj prižgal svečo in se pričel na ves glas krohotati.

Neznanec je osupnil.

«Čudite se, kaj ne,» ga je nagovoril Balzac, «da se tako smejem, vendar se moram; vi iščete pri meni v temi denar, dočim se jaz že vsa leta na vse načine trudim, da bi ob najlepšem solničnem dnevu kaj našel.»

Štirje šolarčki.

Starček: «No, detki, kako vam gre v šoli?»
Prvi šolarček: «Dobro, striček, jaz sem prvi v telovadbi.»

Drugi: «Jaz pa prvi v računanju.»

Tretji: «A jaz prvi v slovnici.»

Starček: «Lepo, lepo! Kaj pa ti, Mihec? Si li tudi ti v čem prvi?»

Četrti: «Da, striček, jaz sem vedno prvi zunaj, kadar gremo iz šole...»

Ameriška prepoved alkohola.

Jože (prijatelju, ki se je vrnil brez denarja iz Amerike): «Na kakšen način si pa izgubil vse premoženje v Ameriki?»

Prijatelj: «Polovico je šlo za pijačo, polovico pa za globe.»

Pri posredovalcu za neveste.

Zenin: «Rad bi mlado, lepo, bogato in pametno ženo.»

Posredovalec: «Dobro! Ampak mnogoženstva je pri nas prepovedano.»

Bi ne bilo napačno.

Trgovec: «Če kupite to peč, si prihranite polovico premoga.»

Kupec: «Imenitno! Po tem bom kupil kar dve peči, da si prihranim ves premog.»

Listnica uredništva

Lahomšak. Velja samo za vojne invalide, kar je v notici jasno povedano.

Sodražica. Poročilo o sokolskem občnem zboru bo priobčeno prihodnjic.

Sv. Vid nad Valdekom. Preveč osebno!

Sv. Jurij pod Kumom. Vaša pisava je tako nerazločna, da je ni mogoče prečitati.

Radvanje. «Dve zgodbi o zakladu» bomo ob prvi priliki objavili.

Sv. Lovrenc. Tako se ne more objaviti!

Sp. Žerjavci. Malo pozno je že, vendar nam le pošljite sliko. Samo hitro jo morate poslati!

POPOLNA SEZIJSKA PRODAJA MANUFAKTURNEGA BLAGA — ZA 20 do 30 ODSOTKOV ZNIZANE CENE

ŽENSKO BLAGO:

za plašče, volneno	od 60	Din navzgor
za obleke, volneno	od 60	" "
baržuni, modni	od 35	" "
flanele — barhenti	od 12	" "
blago za rjuhe	od 24	" "
šifoni — bele tkanine	od 10	" "

MOŠKO BLAGO:

modni ševiot	od 60	Din "
črni, plavi kamgarn	od 118	" "
modni čisti kamgarn	od 139	" "

ZA ZIMSKE SUKNJE:

modno, double in črno	od 95	Din "
---------------------------------	-------	-------

Gospodinje in gospodari, izkoristite priliko — oglejte si veliko izbiro!

Prodaja se vrši samo:

pri tvrdki NOVAK, Ljubljana, Kongresni trg št. 15

← Nasproti nunske cerkve →

Glasbo

tv vsak dom!

Vi ali kdorkoli iz Vaš družine lahko v kratkem času igra kak instrument potem našega brezplačnega pismenega učnega tečaja ter si ustvari doma prijetne večere. Zahtevajte se danes največ!

BREZPLACNI KATALOG, s katerim dobite tudi zastoj poučno knjižico: «Kako postanem dober godbenik». Prilika za nakup je ugodna, instrumenti poceni, učenje lahko. Nudimo Vam:

	od Din navzgor		od Din navzgor
violine.....	95	klarinete.....	120
mandoline..	136	trombe.....	480
gitare.....	207	klavirske citre...	192
tamburice..	98	gramofone.....	380
		ro ne harmonike	85

Največja odprema trvdka glasbil v Jugoslaviji

Meinelafterold

tvornica glasbil, gramofonov in harmonik. Prodajna podružnica Maribor št. 104.

Zahtevalo **CENIK** brezplačni s 1000 slikami!

Pošiljam po povzetju 5 let garancije
Za neustrezajoče vrnem denar

Srebro z 10 kamni 160 Din
Zlato 320 Din

Anker 45 Din
Ista, boljša, 2letna garancija 52 Din
Ista, še boljša, 4letna garancija 72 Din

Budilka z 1 zvonom 48 Din
Ista z 1 zvonom, najboljše kakovosti 5letna garancija 70 Din
Ista z 2 zvoncema, 5letna garancija 85 Din

A. Kiffmann, Maribor št. 143 c
specialist samo za na boljše ure

ZENINI, NEVESTE!

Poročne prstane, zlate in srebrne, ima v veliki izbiri in po najnižjih cenah v zalogi

R. Marš, urar, Ljutomer
podružnica Goraja Radgona

Ako čebelarite
ali če želite postati čebelar,

čitajte naš čebelarški list „Pčelarski glasnik“, ki izhaja mesečno. — Celoletna naročnina 28 Din. Številko na ogled in cenik vseh čebelarških potrebščin pošiljamo brezplačno. — Jugoslavenska pčelarska industrija L. RITZMANN, Novi Vrbas, dunavska banovina.

Kmetsko posestvo na prodaj.

Iz rodbinskih razlogov se proda kmetsko posestvo, ležeče ob dobri cesti, bodisi v celoti ali zmanjšano. Bližja pojasnila daje pisarna dr. Milana Goriška pri Sv. Lenartu v Slovenskih goricah

Fige in brinje

v najboljši kakovosti nudi najceneje trvdka SEVER & KOMP., Ljubljana, Gosposvetska cesta 5.

MALI OGLASI

Vsaka beseda 50 par. Najmanjši znesek 7 Din. Zenitni oglasi, dopisovanja in trgovski oglasi vsaka beseda 1 Din. Za pošiljanje ponudb in dajanje naslovov še posebej 2 Din. Znesek je priložiti naročilu.

Oglasni oddelek «DOMOVINE», Ljubljana, Prešernova ulica št. 4.

Telefon št. 3492.

Zamenjavamo pšenico in ajdo
takoј za moko brez odbitka na teži. — Krevsov mlin v Skolji Loki. 6

Oblastveno koncesionirana šoferska šola
Gojko Pipenbacher,
Ljubljana, Gosposvetska cesta št. 12. Teorija in vožnje. 513

Kolesarji! Pozor!

Končala je sezona za vožnje. Sedaj pa se je treba preskrbeti za prihodnjo pomlad. In sicer se mora pustiti svoja kolesa urediti z malimi stroški, kakor kolesa se morajo popolnoma narazen vzeti, treba jih je emailirati, ponikljati, vse njih ležaje temeljito očistiti, zbrusiti ter na novo z najboljšo vazelino namazati, potem pa sestaviti tako, da bo kolo za prihodnje leto docela v redu. Šramba koles in motorjev čez zimo. Priporoča se največja specialna mehanična delavnica Justin Gustinčič, Maribor, Tattenbachova ulica št. 14 (nasproti Narodnega doma). Brezkonkurenčne cene! Točna in solidna postrežba! 507

Otrok, čeprav dojenček,
se sprejme v oskrbo pod ugodnimi pogoji. Kje? pove uprava «Domovine». 27

Alga 11
Energin kina vino, Magna, Elzafluid, Juniper, Franc Jožefova grenčica se dobivajo vedno v trgovini F. Senčarja, Mala Nedelja in Ljutomer.

Preklie.
Preklujem kot neresnično vse, kar sem govorila o gospodu Plahuti Rudolfu in o gospe Lubejevi, Alojzija Stare, Veliko Sirje. 40

Pozor, izseljenci v Franciji!
Trije moški bi se radi preselili v Francijo ter sprejmejo kakršnokoli delo, najrajši v gozlih. Oni, ki preskrbi garancijo, dobi 400 Din nagrade za vsako garancijo. Dopise sprejema Anton Drašler, Brezovica št. 14, pošta Borovnica (Jugoslavija). 35

Usniarskega vaienea
sprejemem z oskrbo. Franc Čebular, Zgornji Studence. 41

Nervozni

umirajo zgodaj!

Ste li op ziti pri sebi česudi le tupatam katerega izmed naslednjih znakov bližajoče se živčne oslabelosti?

Hitro razburjenje, nerazpoloženje drgetanje udov, nemirnost, utripanje srca, omotični nspidi, tesnoba, nespečnost, nemirne sanje, neobčutljivost posameznih telesnih delov, pišivost, prevelika razdražljivost spričo ugovarjanja, ropota, duha, poželenje po omamilih, tobaku, alkohola, čaju, kavi, trzanje očesnih vek ali migljanje pred očmi, naval krvi, tesnoba, muhavost, odpoved spomina ali govora, izredna nagnenja ali odvratnost. Ako se pojavi pri Vas kateri teh znakov nervoznosti, eden močan ali več hkrati, tedaj so Vaše živčne vesno oslabele in potrebujejo okrepila.

Ne pustite tega v nemar še naprej, ker slede temu lahko kmalu resne motnje duševnih zmognosti, kot nesmiselno govorjenje in nazavedna dejanja, hitra telesna propast in zgodnja smrt. Nič ni na tem, odkod Vaša živčna oslabelost, vabim Vas, pišite mi! Radevolje Vam

Zastonj in pošimne prosto enostaven način odkrijem

ki Vam bo pripravil veselo iznenadenje. Morda ste za razna sredstva izdali že mnogo denarja, dosegli pa v najboljšem slučaju le kratkotrajno zboljšanje. Zagotavljam Vas, da poznam pravi način

kako siabosti Vaših živcev odpmoči.

Ta način prinese oben m tudi zboljšanje razpoloženja, veselje do življenja, moč in delazmožnost, da, pisal mi je že marsikdo, da ga je povsem prerodil. To dokazuje o tud mnen zdravnikov. Slane Vas samo dopisnico. Pošijem Vam zelo poučno

knjigo popolnoma zastonj.

Če Vam ni mogoče pisati takoј, si spravite ta oglas!

Ernst Pasternack, Berlin. SO.
Michaelkirchplatz No. 13. Abt. 321.